

transforming lives
and communities

2017

JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

1 2017 IN HET KORT	6
1.1 OM-Nederland.....	7
1.2 2017 In het kort.....	7
1.3 Evaluatie Doelen 2017.....	7
1.3.1 Financiële Doelstelling.....	8
1.3.2 Niet-Financiële Doelstelling.....	8
1.3.3 Meten Behaalde Resultaten.....	9
2 OPERATIE MOBILISATIE.....	10
2.1 Geschiedenis OM.....	11
2.2 Missie, Visie, Strategie en Beleid.....	11
2.2.1 Missie.....	11
2.2.2 Visie en rol van OM-Nederland.....	11
2.2.3 Strategie.....	11
2.2.4 Meerjarenbeleidsplan.....	11
3 ZENDINGSWERK BUITENLAND.....	12
3.1 EO Metterdaad.....	13
3.1.1 Filippijnen.....	13
3.1.2 Libanon.....	14
3.1.3 Iran.....	14
3.1.4 Afghanistan.....	15
3.1.5 Zambia.....	15
3.1.6 Moldavië.....	15
3.1.7 Malawi.....	16
3.1.8 Nepal.....	16
3.1.9 Projecten via EO Metterdaad- Radio.....	17
3.2 Hulp na Aardbeving Nepal.....	17
3.3 Logos Hope.....	17
3.4 Bliss Afghanistan.....	18
3.5 Vrouwenwerk.....	18
3.5.1 Fonds Vrouwenwerk.....	18
3.5.2 Freedom Challenge.....	18
3.6 Financiële ondersteuning van werkers Wereldwijd.....	18
3.7 Overig.....	19
3.7.1 Mediafonds.....	19
3.7.2 Werk Onder Moslims Wereldwijd.....	19
3.7.3 Mardala Dec In India.....	19
4 ACTIVITEITEN IN NEDERLAND.....	20
5 VOORLICHTING & FONDSWerving.....	22
5.1 Informeren en Motiveren.....	23
5.2 Fondswerving en Support.....	23
5.3 Fondswerving: Uitgangspunten en Gedragscode.....	23
5.4 Fondswerving: Activiteiten 2017.....	24
5.5 Continuïteit opbrengsten.....	24
6 ORGANISATIE.....	25
6.1 Bestuur.....	26
6.2 Organogram.....	26
6.3 Relatie met Internationaal.....	27
6.3.1 OM-International.....	27
6.3.2 International Governance Manual.....	28
6.3.3 Memorandum Of Agreement.....	28
6.3.4 Policy Manual.....	28
6.3.5 Joint Ministries Agreement.....	28
7 PERSONEEL.....	29
7.1 Medewerkers in Beweging.....	30
7.1.1 Personeelsbeleid.....	30
7.1.2 Medewerkers.....	30
7.1.3 Vrijwilligers.....	31
7.1.4 Stagiaires en Afstudeerders.....	31
7.1.5 Verzuim.....	31
8 VERANTWOORDINGSVERKLARING.....	32
8.1 Bestuur en Toezicht.....	33
8.2 Directie.....	33
8.3 Governance.....	33
8.4 Samenstelling Bestuur.....	34
8.5 Relatie met Belanghebbenden.....	34
8.6 Samenwerkings-Relaties.....	34
8.7 Huisvesting.....	35
8.8 Klachtenprocedure.....	35
8.9 Projectrapportage.....	35
8.10 Fraudeprotocol.....	36

9 TOEKOMST 37

9.1	SWOT	38
9.2	Risicobeheersing	40
9.3	Risicoprofiel	40
9.4	Risicomanagement	40
9.5	Continuïteit	40

10 JAARREKENING 41

10.1	Balans per 31 december 2017	42
10.2	Staat van baten en lasten	43
10.3	Resultaatbestemming	43
10.4	Overzicht lastenverdeling	44
10.5	Kasstroomoverzicht	45
10.6	Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	46
10.7	Toelichting op de balans	48
10.8	Toelichting op de baten	55
10.9	Toelichting op de lasten	57
10.10	Verschillenanalyse	62
10.11	Begroting 2018	64

11 CONTROLEVERKLARING 65

VOORWOORD

Hoog als de hemel is Gods liefde en tot aan de wolken reikt Zijn trouw, lezen we in Psalm 36 vers 6. Wat is het geweldig dat niet alleen te weten maar ook te ervaren: als volgeling van Jezus, als kerk én als zendingsorganisatie.

Aan het begin van 2017 werd tijdens de jaarlijkse Internationale Leaders bijeenkomst (ILM) gevierd dat Operatie Mobilisatie (OM) zestig jaar bestaat. Ik was voor het eerst aanwezig bij deze ILM en ik was onder de indruk van de passie en toewijding van OM'ers. De getuigenissen die ik hoorde uit de landen waar OM actief is en de verhalen over Gods liefde en trouw die over de hele wereld werkzaam zijn, raakten me. Jezus blijft levens en gemeenschappen van mensen veranderen - soms (eigenlijk best wel vaak) tegen moeiten en verdrukking in. God bouwt Zijn Koninkrijk met mensen die het in geloof van Hem verwachten. OM is daar al zestig jaar getuige van en blijft verlangen naar meer.

Als bestuur van OM-Nederland hebben we ook dit jaar Gods liefde en trouw gezien en ervaren. Er kwamen verwachte en onverwachte dingen op tafel, die veel van directie, het nieuwe leidersteam en de rest van de organisatie gevraagd hebben. Het is bijzonder om te zien met hoeveel zorg, toewijding en geloof mensen aan de slag zijn gegaan om al deze zaken goed op te lossen en tegelijkertijd het 'gewone' werk doorgang te laten vinden. Werk dat gedaan wordt zodat mensen Jezus leren kennen en Zijn Koninkrijk gebouwd wordt.

Als bestuur namen we in 2017 afscheid van Thijs van Daalen als voorzitter en van Elina Pol als secretaris. We deden dat met grote dank voor wat zij voor OM-Nederland gedaan hebben. Henk Zevering en ondergetekende hebben hen opgevolgd. Samen met de andere bestuursleden zijn we aan de slag gegaan en waren we, soms wat meer op afstand en soms heel dichtbij, bij het werk van OM betrokken. Als bestuur zijn we in 2017 getuige geweest van Gods zorg voor het werk van OM-Nederland. Daarom zien we de toekomst met vertrouwen tegemoet.

In dit jaarverslag over 2017 wordt met woorden, cijfers en beelden verteld wat er feitelijk is gebeurd. Ik hoop dat door al die verslagen heen niet alleen het mooie werk van OM gezien wordt, maar ook de liefde en trouw van God. Dat laatste kan haast niet anders, want die is zo hoog als de hemel en reikt zo ver als de wolken.

Ds. Peter Kos

voorzitter

1

2017 IN HET KORT

1.1 OM-NEDERLAND

Operatie Mobilisatie is een internationale zendingsorganisatie. Wij geloven dat het Evangelie van Jezus Christus levens verandert. Wanneer mensen Jezus volgen, heeft dit invloed op de hele omgeving. Daar gaan we voor: veranderde levens, die gemeenschappen veranderen en gemeenschappen die de wereld veranderen! Wereldwijd zijn er echter nog miljarden mensen die niet of nauwelijks van het Evangelie hebben gehoord. Dat raakt ons hart. OM zet zich ervoor in dat juist onder deze minstberekten, gemeenschappen ontstaan van mensen die Jezus volgen.

OM-Nederland is gericht op het mobiliseren van christenen om voor de verspreiding van het Goede Nieuws te bidden, te geven of te gaan. Daarnaast wordt er onder specifieke doelgroepen in Nederland gericht zendingswerk verricht. Ook vertrekken er vanuit OM-Nederland jaarlijks honderden zendingswerkers voor korte of langere tijd naar het buitenland.

1.2 2017 IN HET KORT

Eind 2017 zijn er 118 Nederlanders actief in 33 landen (2016: 99 in 34 landen) en op de Logos Hope. Deze long-term (langer dan zes maanden) uitgezonden zijn als volgt verdeeld over de verschillende landen/gebieden:

Long-Term zendelingen op het veld in 2017

25	Bijzondere teams
2	Albanië
1	Argentinië
4	België
2	Cambodja
3	Chili
1	Costa Rica
1	Duitsland
9	Engeland
3	Frankrijk
2	Griekenland
2	Hongarije

3	Ierland
2	Italië
21	Logos Hope en kantoor OM-Schepen
5	Moldavië
1	Oostenrijk
1	Roemenië
7	USA (excl. kantoor OM-Schepen)
3	Zambia
18	Zuid-Afrika
2	Zwitserland

Er zijn in 2017 68 oriëntatiegesprekken gevoerd met potentiële zendelingen. Dit zijn er 22 minder dan in het voorgaande jaar. Gemiddeld heeft 1 op de 2 gesprekken tot uitzending in 2017 geleid. (Aangezien het om oriëntatiegesprekken gaat, leiden niet alle gesprekken tot uitzending in hetzelfde jaar.)

Uitgezonden Long-Term zendelingen

	2016	2017
Stand per 1 januari	101	99
Uitgezonden	20	37
Teruggekeerd	22	18
Stand per 31 december	99	118

1.3 EVALUATIE DOELEN 2017

In het beleidsplan: "Eén om te dienen" zijn onze doelen tot 2018 benoemd. Daarin wordt beschreven dat alles wat wij doen in het teken staat van het mobiliseren van Gods gemeente voor zending en het bekend maken van Jezus Christus. Daarnaast zijn er ook in de jaarplannen van 2017 doelen benoemd. In deze paragraaf willen we kort reflecteren op het behalen van de doelen.

1.3.1 FINANCIËLE DOELSTELLING

Het afgelopen jaar had een beduidend beter financieel resultaat dan 2016. Daardoor is de continuïteitsreserve weer fors gestegen. Door het bestuur is de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve vastgesteld. De continuïteitsreserve is echter per eind 2017, ondanks de toevoeging van het resultaat, nog steeds te laag. De doelstelling is daarom om binnen twee jaar weer voldoende reserves te hebben om de continuïteit te kunnen waarborgen.

Slechts een klein deel van onze middelen is vrij beschikbaar voor de continuïteitsreserve. In 2018 zal er daarom net als in 2017 meer aandacht besteed moeten worden aan het werven van middelen voor het Algemeen Fonds van OM-Nederland.

De middelen in de overige fondsen staan niet ter vrije besteding van OM-Nederland, maar moeten besteed worden conform de doelstellingen van de betreffende fondsen. Verderop in dit jaarverslag wordt toegelicht welke projecten OM-Nederland financieel heeft gesteund en welke impact dit heeft gehad op de betrokken mensen.

1.3.2 NIET-FINANCIËLE DOELSTELLING

OM-Nederland blijft zich inzetten om meer mensen te mobiliseren om zich toe te wijden aan het werk voor het Koninkrijk, om de minstbereikten te bereiken met het Evangelie.

Het is bijzonder om te zien dat telkens weer mensen bereid zijn hun veilige omgeving te verlaten om Gods plan met hun leven na te volgen. Dit zien wij ook als een zegen op de inspanningen van OM; deze mensen gaan de hele wereld over om Jezus Christus bekend te maken.

Jaarlijks willen wij 25-35 nieuwe zendelingen voor één jaar of langer uitzenden. In het verslagjaar 2017 zijn er 37 nieuwe zendelingen uitgezonden. Ondanks dat er minder oriëntatiegesprekken zijn gevoerd dan in 2016 zijn er dus meer mensen uitgezonden en is de doelstelling behaald.

1.3.3 METEN BEHAALDE RESULTATEN

De missie van OM is om bruisende gemeenschappen van Jezus' volgers onder de minstberekten te zien ontstaan. We mobiliseren mensen om hieraan mee te werken en middelen vrij te maken om het werk te ondersteunen. De aard van het werk in het Koninkrijk brengt met zich mee dat resultaten niet altijd te meten zijn.

Als aan een groep van driehonderd mensen het evangelie wordt verkondigd, is het dan reëel om te stellen dat al deze mensen zijn bereikt? Het werkelijk bereiken van mensen vraagt vaak een langere weg, waar in veel gevallen niet alleen OM, maar ook andere organisaties bij en natuurlijk individuele christenen bij betrokken zijn. Daarnaast zijn er mensen die via medewerkers van OM met het Evangelie in aanraking komen en pas na langere tijd tot bekering komen. Het is daarom niet mogelijk om concrete aantallen 'bereikte mensen' te noemen. Getuigenissen van mensen van over de gehele wereld laten echter zien dat vele mensenlevens ten goede zijn veranderd, doordat ze via het werk van OM Jezus Christus hebben leren kennen.

Wat wel goed meetbaar is, is het aantal Nederlandse tieners dat heeft deelgenomen aan TeenStreet of het aantal giften dat we mochten ontvangen.

Doelen 2017	Resultaat 2017
<i>(n.a.v. de doelstellingen uit het beleidsplan)</i>	
200-350 mensen op korte actie uitzenden	189
25-35 mensen uitzenden voor een jaar of langer	37
150 mensen langere tijd op het veld	118
€ 1.000.000 giften voor speciale projecten/fondsen binnen OM, waarvan € 600.000 particulier en € 400.000 institutioneel	€ 841.340 particulier en € 397.360 institutioneel
700 Nederlanders die worden toegerust op TeenStreet	229 tieners plus 231 coaches, vrijwilligers en stafleden, totaal 460 Nederlanders.
Spreekbeurten, zendingswerkers en training op het gebied van zending zijn zeer gewild.	1 Voorbereidingsdag, 3 zendingsweekenden, diverse spreekbeurten
De cursussen Kairos en Sharing Lives worden regelmatig gegeven	9 Kairos trainingen met 181 deelnemers en 7 Sharing Lives Cursussen. 1 Kairos training werd vervolgd met een bezoek aan Egypte om het geleerde ook in praktijk te brengen.
Global Village opnieuw aanbieden tijdens Opwekking	In 2017 hebben we weer tijdens de pinksterconferentie van Stichting Opwekking, Global Village georganiseerd. Ruim 2400 personen van 12 tot 70+ hebben deze mission experience meegemaakt. Daarnaast hebben ruim 1000 bezoekers onze stand bezocht op de Mission Expo.
Jaarlijks op meerdere plekken in Nederland een STM-/TIM-actie	2x TiM in Nederland, 2x TiM in buitenland, 200 tieners die TiM seminar of workshop hebben gevolgd
In minimaal vijf missionaire projecten van OM in Nederland (teruggekeerde) OM'ers actief	Er zijn 6 missionaire projecten van OM in Nederland. Enkele teruggekeerde OM'ers zijn daarin aan de slag gegaan. Daarnaast hebben sommige teruggekeerde OM'ers zich ingezet voor plaatselijke initiatieven van andere organisaties.
Alle medewerkers OM-Nederland zelf actief betrokken bij missionaire activiteiten (binnen of buiten OM)	Dit gebeurt deels en in toenemende mate.

2

**OPERATIE
MOBILISATIE**

2.1 GESCHIEDENIS OM

Een jonge student, George Verwer, uit de Verenigde Staten gaf eind jaren '50 van de vorige eeuw tijdens een samenkomst van Billy Graham zijn leven aan de Heer. Deze George Verwer werd later de oprichter van Operatie Mobilisatie.

Na in 1960 te zijn afgestudeerd, ging George Verwer met vrienden naar Europa om Jezus Christus bekend te maken. Het bleek een te grote opgave om heel Europa met het Evangelie te bereiken. George en zijn vrienden besloten daarom de kerk als geheel te gaan mobiliseren voor het verkondigen van het Evangelie. Dit idee werd enthousiast ontvangen door veel christenen: Operatie Mobilisatie (OM) was een feit. Sinds 1970 heeft OM schepen in de vaart die wereldwijd kennis, hulp en hoop brengen.

OM-Nederland is in 1963 opgericht. In de jaren die volgden, groeide het werk van de organisatie: er kwamen steeds meermensen bij OM in Nederland werken, een toenemend aantal mensen werd uitgezonden en er ontstond een *community* van mensen die OM in gebed en met financiële middelen steunden.

Momenteel zijn er wereldwijd bij OM rond de 3400 volwassenen en ruim 1300 kinderen met 115 nationaliteiten in meer dan 110 landen werkzaam.

2.2 MISSIE, VISIE, STRATEGIE EN BELEID

2.2.1 MISSIE

De internationale missie van OM luidt als volgt:

'Wij willen bruisende gemeenschappen van Jezus-volgers zien ontstaan onder de minstbereikten'.

OM heeft teams in 110 verschillende landen en elk team heeft een rol in het verwezenlijken van onze missie.

2.2.2 VISIE EN ROL VAN OM-NEDERLAND

Er zijn wereldwijd ruim drie miljard mensen die nog nooit van Jezus hebben gehoord. Hier komen iedere dag ruim 50.000 onbereikten bij. Als OM-Nederland erkennen wij dat er groei nodig is om meer mensen te bereiken met het Evangelie. Wij zijn ons er ook van bewust dat we groei ambiëren in een tijd waarin de kerk aan het leeglopen is, een tijd waarin er minder

aandacht en interesse is in zending, een tijd waarin we terugkijken op de laatste 10 jaar zonder enige verandering in het aantal uitgezonden. Toch hebben wij geloof en verwachting voor groei. Wanneer we stoppen te geloven en te werken richting groei zijn we op weg naar irrelevantie. Bij en door God is alles mogelijk!

De rol van Operatie Mobilisatie Nederland is als volgt:

- Mobiliseren van werkers om naar de minstbereikten te gaan. Deze minstbereikten bevinden zich ver weg, maar ook dichtbij.
- Mobiliseren van gebed en financiën om de missie van Operatie Mobilisatie mogelijk te maken.
- Bouwen aan bruisende gemeenschappen van Jezus-volgers onder de minstbereikten in Nederland.

2.2.3 STRATEGIE

De ambitie voor groei maakt het overduidelijk dat we dingen echt anders moeten gaan doen. We kunnen niet door blijven gaan zoals we de afgelopen jaren hebben gedaan. Wij willen ons in de komende jaren daarom richten op de volgende zaken:

- Bouwen aan een gezonde bedrijfsvoering met aandacht voor kwaliteit, efficiency en zorg.
- Meer mensen en kerken/gemeenten betrekken bij de missie en passie van OM.
- Relatie met achterban verdiepen en versterken.
- De missie van OM duidelijk en toegespitst communiceren in christelijk Nederland.
- Prominenter aanwezig zijn met onze missie en passie.
- Zichtbaarheid en aanwezigheid bij kerken/gemeenten en christelijke events aanzienlijk verhogen.
- Onderzoeken en invoeren van nieuwe modellen van uitzending.
- Versterken en uitbreiden van zendingswerk onder de minstbereikten in Nederland.

In 2017 hebben we hier al een aantal grote stappen in gezet. Met name op het gebied van bedrijfsvoering zijn er de nodige veranderingen doorgevoerd.

2.2.4 MEERJARENBELEIDSPLAN

Er is in 2017 een nieuw meerjarenbeleidsplan opgesteld: 'Scherp zicht op groei'. De uitgangspunten van dit meerjarenbeleidsplan zijn groei en toekomstbestendigheid. Dit beleidsplan loopt tot eind 2020.

3

ZENDINGSWERK BUITENLAND

Met betrekking tot het Zendingswerk Buitenland is de doelstelling van OM-Nederland :

1 het uitzenden van mensen

OM-Nederland heeft als doel de uitgezonden, zolang het mogelijk en verantwoord is, in het veld te houden en waar mogelijk tot groei van het aantal uitgezonden te komen. In 2017 zijn 37 mensen voor lange termijn uitgezonden. Dat brengt het totaal van vanuit Nederland Long Term uitgezonden zendingswerkers op 118.

2 het (financieel) steunen van projecten wereldwijd.

OM-Nederland spant zich in om zoveel mogelijk middelen te werven om deze taak uit te voeren en besteedt veel aandacht aan het verantwoorden van deze middelen. Beoordeling van de bestedingen vindt per veld plaats met in achtname van wet- en regelgeving in elk land. Daarnaast zijn er twaalf regieleiders binnen OM-International werkzaam die toezien op de gang van zaken in ieder veld. Ook vinden interne audits plaats door OM-International. Dit vormt de borging voor een juiste besteding. OM-Nederland vraagt daarnaast rapportages van de bestedingen om ook zelf een beeld te krijgen van de gang van zaken. Voor wat betreft de toekenning/besteding van internationale gelden gebruikt OM een intranetsysteem (database waarin alle projecten worden geplaatst). Elke OM-medewerker kan een voorstel doen voor een project. De veldleider geeft een oordeel over het project en legt dit, bij een positieve visie, ter goedkeuring voor aan de regiocoördinator. Het idee hierachter is het maken van weloverwogen en betrokken keuzes om een project voor internationale fondswerving in aanmerking te laten komen.

Naast supportgiften voor OM werkers ontvangt OM-Nederland giften voor specifieke projecten en giften zonder bestemming. Laatstgenoemde giften worden in het Algemeen Fonds geboekt. Daarnaast ontving OM in 2017 via EO Metterdaad bijdragen voor een groot aantal projecten.

In dit hoofdstuk worden de projecten genoemd die in 2017 financieel ondersteund zijn. Paragraaf 3.1 behandelt de projecten die ondersteund zijn via EO Metterdaad. In paragraaf 3.2 t/m 3.7 worden de overige projecten beschreven. In de jaarrekening is aangegeven hoe de verkregen middelen zijn besteed.

3.1 EO METTERDAAD

In 2017 heeft OM-Nederland via EO Metterdaad bijdragen voor een groot aantal projecten ontvangen.

In 3.1.1 t/m 3.1.9 worden de projecten beschreven die met deze fondsen zijn ondersteund en die in 2017 zijn afgerond.

De overige projecten, die nog in uitvoering zijn, zullen in toekomstige jaarverslagen verantwoord worden. Dit betreft de volgende projecten:

- Pakistan: slavernij in steenfabrieken
- Egypte t.b.v. Nuba-vluchtelingen en Garbage City in Cairo
- Tajikistan, rolstoelen op maat
- Voedselhulp in Sanaag, Somaliland
- Zes huizen voor Haku, Nepal

3.1.1 FILIPPIJNEN

Path of Life Ministries – Cebu, Philippines

Locatie: Cebu, Filippijnen.

Projectperiode: 1 juli 2013 t/m 31 december 2016

OM Filippijnen werkt al sinds 2001 met kinderen uit arme wijken in Cebu City en omgeving. Deze kinderen zijn nu inmiddels tieners en veel van hen blijken voortijdig te stoppen met school. Oorzaken: een gebrek aan financiën, maar helaas vaak ook drugs, alcohol en prostitutie.

Het Alternative Learning System (ALS) is een programma vanuit het Ministerie van Onderwijs van de Filippijnen dat door verschillende instanties aangeboden kan worden, zoals OM Filippijnen. ALS is een onderwijsprogramma voor iedereen die geen regulier onderwijs volgt of gevolgd heeft, zoals vroegtijdige schoolverlaters. OM Filippijnen biedt ALS aan en heeft dit geïntegreerd in 'Path of Life Ministries' een 5-jarig programma gericht op vroegtijdige schoolverlaters.

Resultaten:

In de projectperiode van 2013 t/m 2016 hebben 70 studenten een elementary of secondary diploma behaald. Naast les worden er ook Bijbelstudies gegeven. De studenten krijgen ook een lunch en krijgen naast de lessen ook allerlei workshops, sportevenementen en outreaches.

Mark: Ik heb een heleboel van het programma geleerd. Ik ben mijn leraren voor eeuwig dankbaar dat zij mij geduldig begeleid en ondersteund hebben vanaf de basisschool tot aan het halen van mijn middelbare school diploma. Naast het studeren heb ik door het programma ook over Jezus en Zijn liefde voor mij geleerd. Geleidelijk aan ben ik van binnen veranderd – mijn perspectief op het leven, mijn karakter en mijn dromen.

Disaster Response Program: Trauma Counseling Project in the wake of Typhoon Haiyan - Philippines

Locatie: Verschillende locaties in de Visayas en op Mindanao, Filippijnen.

Projectperiode: 2014 t/m 2016

Op 8 november 2013 richtte super orkaan Haiyan een enorme hoeveelheid schade aan op de Filippijnen. 16 Miljoen mensen werden geraakt door de orkaan, ruim 6000 mensen kwamen om en veel mensen verloren hun huis en bezittingen.

Het meemaken van orkaan Haiyan heeft naast fysieke schade ook psychische gevolgen voor de mensen gehad.

OM Filippijnen heeft samen gewerkt met kerken op eilanden in de regio Visayas en de regio Mindanao om mensen te begeleiden en te helpen met het verwerken van trauma's. In eerste instantie voor diegenen die door orkaan Haiyan getroffen zijn en later ook voor mensen die in gebieden wonen die een hoog risico hebben op natuurrampen. Naast traumaverwerking is er ook training gegeven aan voorgangers en leidinggevenden, zodat zij zelf traumaverwerking kunnen geven, in het geval van een eventuele volgende ramp.

Voor kinderen zijn er speciale kinderkampen opgezet, gericht op traumaverwerking en preventie, voor zowel kinderen die de orkaan hebben meegemaakt als kinderen die in gebieden wonen met een hoog risico op natuurrampen.

Resultaten:

401 mensen Critical Incident Stress Debriefing (CISD); 5 mensen zijn getraind om Operation Safe kinderkampen te geven, deze training hebben zij aan 408 personen gegeven en 3722 kinderen hebben deelgenomen aan een Operation Safe kinderkamp; 59 mensen zijn mee geweest met de Pastor's Getaway Retreat; 66 voorgangersechtparen, 37 leraren en 28 leidinggevenden hebben meegedaan met de Soul Care Retreat.

3.1.2 LIBANON

Creating Hope to Stay - Education for Syrian Children in Lebanon

Locatie: Een dorpje in het noorden van Libanon, in de buurt van Tripoli.

Projectperiode: 1 januari 2016 t/m 31 maart 2018 (*)

Een kwart van de bevolking in Libanon bestaat uit vluchtelingen uit buurland Syrië. Het aanbieden van kwalitatief goed onderwijs aan Syrische kinderen is een grote uitdaging en een grote zorg. Hoewel er mogelijkheden zijn voor onderwijs voor deze kinderen, overstijgt de vraag het aanbod. Met 'Creating Hope to Stay' biedt OM Near East goed onderwijs voor de kinderen van Syrische vluchtelingen, door samen te werken met lokale gelovigen die zelf al het initiatief hadden genomen om een school op te zetten:

'Jezus zei ons om voor deze kinderen te zorgen. In het begin gebruikten we ons eigen geld hiervoor. We willen dat ze schooldiploma's hebben, zodat ze terug kunnen gaan en kunnen herstellen wat er verloren is gegaan. Zelfs al kost

het me mijn leven, ik wil dat ze Christus leren kennen. God reikt uit naar de Islamitische wereld en wij willen daar een onderdeel van zijn. We willen Gods gereedschap zijn.' (één van de initiatiefnemers van het project)

Resultaten:

'Creating Hope to Stay' heeft de capaciteit en de kwaliteit van het onderwijs verbeterd.

(*) Specifieke resultaten in jaarverslag 2018.

3.1.3 IRAN

DARP Disabled Afghan Refugee Project

Locatie: Iran, Shahr-e Rey, South Tehran.

Projectperiode: 1 maart 2016 t/m 30 juli 2017

Mensen met een beperking behoren tot de meest kwetsbaren in de samenleving. Daarnaast ook nog eens vluchteling zijn maakt deze kwetsbaarheid nog groter en daarmee ook de behoefte aan bescherming en ondersteuning. Een partnerorganisatie van OM in Iran is door de Iraanse autoriteiten benaderd om een project op te starten onder Afghaanse vluchtelingen met een beperking.

Resultaten:

De donaties vanuit Nederland hebben ervoor gezorgd dat het project kon worden gecontinueerd en uitgebreid. Er is nu een rehabilitatiecentrum voor verschillende vormen van hulpverlening. Door verschillende vormen van ondersteuning aan te bieden, zowel praktisch (bijvoorbeeld alfabetiseringscursussen) als ook psychisch (therapie) worden de vluchtelingen met een beperking geholpen.

Een van de deelnemers van het project vertelt: *Voordat ik de sociaal werker van dit project leerde kennen, voelde ik me hopeloos en ging ik nooit naar buiten. Ik wilde dood. Nu weet ik dat ik ondanks dat ik blind ben een normaal leven kan leiden. Ik heb braille geleerd, leren koken, afwassen en in en om het huis bezig zijn. Het voelt alsof er een nieuwe dag is aangebroken.*

3.1.4 AFGHANISTAN

PAMIR - Bringing the word to the Afghans

Locatie: Afghanistan en de Afghaanse diaspora.

Projectperiode: 1 augustus 2016 t/m 31 juli 2017.

Officieel zijn er geen christenen en geen kerken in Afghanistan. De meeste Afghanen hebben dan ook nog nooit het Evangelie gehoord. PAMIR maakt onder andere radio- en televisieprogramma's om Afghanen in zowel Afghanistan als daarbuiten met het evangelie te bereiken en ze vervolgens verder toe te rusten door bijvoorbeeld telefonische Bijbelstudies.

Met 'Bringing the word to the Afghans', specifiek gericht op Afghanen die positief gereageerd hebben op een van PAMIR's uitzendingen worden Bijbelstudies aangeboden via de telefoon of Skype, digitale cursussen via Facebook of smartphone en worden er conferenties georganiseerd in Europa. Allemaal met het doel om gemeenschappen van 'Jesus followers' te doen ontstaan onder Afghanen.

Resultaten:

- 14 geregistreerde studenten die telefonische Bijbelstudies volgen
- In november 2016 is de eerste digitale Bijbel cursus uitgegeven
- Er zijn 5 conferenties voor Afghanen in Europa georganiseerd.
- Twee teamleden van PAMIR zijn in oktober en november bij Afghaanse gelovigen op bezoek gegaan.

Een gesprek met een man uit het noorden van Afghanistan: *Zou je me kunnen helpen? Ik wil met Jezus leven. Ik heb de afgelopen 30 dagen gevestigd voor de Ramadan en alle gebeden gedaan, de Koran gelezen en de Islam met andere mensen gedeeld, maar ik heb geen vrede. Ik ben zo moe en uitgeput. Ik heb op internet gezocht naar Jezus en het christendom en toen vond ik jullie [PAMIR]... Deze hele maand was ik op zoek naar de waarheid. Ik voel dat God me vrede heeft gegeven. Ik ben blij dat Jezus mijn redder is en dat de geest van God in mij is.*

3.1.5 ZAMBIA

AudioBibles for Fishermen Families on Lake Tanganyika

Locatie: Lake Tanganyika, Zambia

Projectperiode: November 2016 – Februari 2018

Rondom Lake Tanganyika wonen 1,5 miljoen mensen, voornamelijk in afgelegen vissersdorpen die alleen per boot bereikbaar zijn. De meerderheid van deze mensen spreekt geen Engels en kan niet lezen of schrijven. Het grootste deel van deze mensen heeft nog nooit het Evangelie gehoord, velen zijn zeer bijgelovig en doen aan hekserij en animisme om de visvangst te verhogen.

Dit project is erop gericht om, door middel van audio Bijbels, een gemeenschap van christelijke vissers te doen laten ontstaan, die vervolgens in hun eigen dorpen en met andere vissers het Evangelie verder kunnen verspreiden. Op deze manier ontstaan er 'vissers van mensen'.

Resultaten:

Er zijn 570 audio Bijbels verspreid rondom Lake Tanganyika. Een audio Bijbel wordt niet zomaar gegeven: voordat iemand een audio Bijbel krijgt wordt er eerst een relatie opgebouwd en ook na het geven van een audio Bijbel blijft er contact bestaan. Self Help Groups voor vrouwen en trainingen over een duurzame manier van visserij zijn ook onderdeel van het project. Hierdoor heeft het project een bredere impact gehad.

De audio Bijbels hebben een verandering teweeg gebracht in de gemoedstoestand van mensen. Ze zijn enthousiast en geïnteresseerd nu ze het Evangelie in hun eigen taal kunnen horen en het verandert het gedrag van vissers:

Eén van de lokale voorgangers heeft een audio Bijbel met zijn luidsprekers verbonden.

's Avonds hebben mensen niets te doen en dus verzamelen ze zich rond de luidsprekers en luisteren ze naar bijbelverhalen. Vissers staan bekend om hun grove taalgebruik, maar nu lopen ze door de straat en gebruiken ze de taal van de Bijbel.

3.1.6 MOLDAVIË

Kinderdagverblijven

Locatie: Corjova en Trifesti, Moldavië

Projectperiode: 1 mei 2016 t/m 1 mei 2017

Moldavië is één van de armste landen in Europa. 71% van de kinderen in Moldavische dorpen leeft in armoede, 21,9% zelfs in extreme armoede (minder dan 1,25 dollar per dag). Sinds 2006 helpt OM Moldavië lokale kerken om kinderdagverblijven op te zetten voor kinderen van kwetsbare gezinnen, gezinnen met een gebrek aan eten, liefde en aandacht en een lage kans op een goede toekomst. Na school kunnen kinderen naar zo'n kinderdagverblijf, waar ze een warme maaltijd krijgen, hulp met hun huiswerk en waar

ze over God leren. Door verschillende activiteiten krijgen ze de mogelijkheid om zichzelf verder te ontwikkelen en hun vooruitzicht voor de toekomst te verbeteren. Dit project ondersteunt twee kinderdagverblijven in Corjova en Trifeste met als doel om de omstandigheden van kinderen die in extreme armoede opgroeien te verbeteren.

Resultaten:

40 kinderen hebben goede voeding gekregen en ontvingen hulp bij hun schoolwerk. De families voelen zich gesteund, doordat er iemand is die naar hen omziet en meeleeft met hun problemen. De levens van kinderen zijn veranderd door het delen van het Evangelie.

Hoewel de kinderen in het kinderdagverblijf in Trifeste geholpen zijn door middel van dit project is dit kinderdagverblijf na afsluiting van het project, aan het begin van de zomer van 2017, helaas door omstandigheden gesloten.

3.1.7 MALAWI

Disaster relief Ntaja.

Locatie: Ntaja, Malawi

Projectperiode: 1 november 2016 t/m 30 november 2017

Langdurige droogte heeft er in Malawi voor gezorgd dat mensen niet in staat zijn om hun familie van genoeg eten te voorzien. Daarnaast neemt met de bevolkingsgroei de vraag naar landbouwgrond toe, grond die al uitgeput is en weinig oogst oplevert door de landbouwmethodes die toegepast worden. Daar waar voedseltekorten zijn, wordt de situatie van de kwetsbaren in de samenleving nog moeilijker. Voedselprijzen gaan omhoog en de benodigde grondstoffen zijn steeds beperkter verkrijgbaar.

OM Malawi's benadering helpt mensen op twee gebieden door:

1. Het huidige tekort aan mais (voornaamste landbouwproduct) aan te vullen
2. Trainingen te geven waarmee er weer genoeg voedsel geproduceerd wordt en waarmee de grond hersteld wordt voor meer duurzame productie in de toekomst.

Resultaten:

Er zijn 943 zakken mais verdeeld, waarmee 632 families geholpen zijn. 655 boeren zijn geholpen en getraind met het beplanten van een maïsveld dat voorziet in de behoeften van een familie van zes personen.

Door dit project hebben mensen niet alleen praktische hulp ontvangen, ze hebben weer hoop gekregen voor de toekomst en het project heeft de harten van mensen geopend om het Evangelie te horen:

'Ik had geen hoop meer, tot ik op een dag bezoek kreeg. Ze praatten met me en aan het eind gaven ze me een zak met 10 kilo mais. Ze deelden Gods Woord met me. Ik dank God, want Hij is almachtig. Ik had twee dagen helemaal niets meer te eten en iedereen die langs mijn huis kwam kon het niet schelen. Ik ben dankbaar voor de mensen die genoeg om mij gaven om Gods Woord met me te delen. In de mais die ik nu heb zie ik dat God nog steeds van me houdt en dat Hij mij antwoordt als ik Hem roep.'

3.1.8 NEPAL

Hulp na aardbeving in Nepal: Rebuilding Langtang

Locatie: Langtang vallei, Nepal

Projectperiode: 1 januari 2016 t/m juni 2017

Twee jaar geleden, op 25 april 2015, richtte een aardbeving met een kracht van 7.8 op de schaal van Richter enorme schade aan in Nepal.

Het 'Rebuilding Langtang-Transportation project' is eind juli 2017 met succes afgerond. 78 families hebben hun huizen en/of gastenverblijven herbouwd, inclusief zes modelwoningen voor de meest kwetsbare families van Langtang. De meeste anderen zijn van plan om hun huis na de afronding van het project te herbouwen met de bouwmaterialen die door OM Nepal zijn geleverd. In het aanleveren van deze materialen is er samengewerkt met vele andere organisaties en partijen, zoals de MAF, de lokale overheid, lokale dragers en andere NGO's. Er zijn drie ingenieurs van OM Nepal en Samaritan's Purse die alvast in Langtang wonen om de bewoners te helpen om hun huizen op een betere manier te herbouwen, zodat ze beter bestand zijn tegen onder andere natuurgeweld.

Resultaten:

Alle materialen om de geplande 116 huizen in Langtang te herbouwen zijn naar de Langtang vallei vervoerd, dit betreft het transport van cement, 4400 zakken van 50 kilo; transport van glas voor ramen, 1100 ramen; transport van hout, 17.050 stuks houten balken en platen; transport van staal, 27.500 kilo; transport van multiplex, 5500 platen. Hierbij is tegelijkertijd geïnvesteerd in de lokale economie door het transport indien mogelijk door lokale transporteurs (sherpa's) en transportmiddelen zoals pakezels te laten uitvoeren.

'Zonder de hulp van OM Nepal was het niet mogelijk geweest om terug te keren naar Langtang.'

'Voor de aardbeving hadden mijn familie en ik een kleine bakkerij met daarbij een Tibetaanse handwerkwinkelje, zodat we wat geld konden verdienen door alle toeristen die hier langs kwamen. Mijn oudste zus en haar man hadden hun eigen hotel gebouwd, twee uur hier vandaan. Wij hadden grote hoop dat dit nieuwe hotel niet alleen hen zou kunnen onderhouden, maar in de toekomst ook de rest van de familie. Alle hoop werd op 25 april 2015 de grond in geboord. Alles wat we hadden is verloren gegaan en mijn zus en haar familie zijn samen met het hotel begraven onder de puin van een steenlawine. Er was geen enkele kans op overleven.

Nu, twee jaar na de aardbeving, hebben we het hotel eindelijk kunnen herbouwen, ook in nagedachtenis aan mijn zus. Door alle gebeden en giften die OM heeft ontvangen kunnen we Gods liefde laten zien en de grotere hoop die in Jezus is. We bidden dat andere mensen hun leven ook op dit fundament zullen bouwen. Bedankt.'

3.1.9 PROJECTEN VIA EO MATTERDAAD- RADIO

Voetbalschool in Ecuador

*Locatie: Urbanor, Guayaquil
Projectperiode: 1 maart 2015 t/m 28 februari 2016*

Urbanor is een arme wijk met veel criminaliteit en drugsproblemen in Guayaquil, de grootste stad van Ecuador. Kinderen in deze wijk hebben veelal een problematische thuissituatie, wat hen kwetsbaar maakt. Een kerk in deze wijk heeft een basisschool waar het voetbalproject een onderdeel van is.

Zomerkamp Abchazië

*Locatie: Abchazië, in de buurt van de Zwarte Zee
Projectperiode: Oktober 2017*

In samenwerking met een lokale kerk en OM Rusland is een kamp gehouden voor kinderen met een beperking, samen met hun moeders. Tijdens het kamp hadden kinderen de mogelijkheid om te spelen samen met kinderen die hetzelfde zijn als zij en de moeders konden met elkaar praten over de moeilijkheden en uitdagingen die zij in het dagelijks leven tegenkomen. De meesten van hen waren niet gelovig en het kamp heeft een mogelijkheid gegeven om Gods liefde zichtbaar te maken door te laten zien dat deze kinderen waardevol zijn.

Kerstgift vervolgde Christenen in Upper Egypt

*Locatie: Sedfa
Projectperiode: December 2017*

In Sedfa en het omliggende gebied zijn veel families en kinderen die support nodig hebben in de winter. Met dit project hebben kinderen in de kerk in Sedfa kerstcadeau's gehad en aan families zijn dekens uitgedeeld.

3.2 HULP NA AARDBEVING NEPAL

In 2017 hebben wij OM-Nepal financieel ondersteund bij het bouwen van huizen in de Haku gemeenschap. Deze fondsgelden komen uit het Hulpverleningsfonds en zijn in 2016 ontvangen van donoren. Een deel van dit geld zal worden bestemd voor Evangelisatie doeleinden in deze getroffen gebieden en onder de slachtoffers.

3.3 LOGOS HOPE

In 2017 ontvangen voor de Logos Hope: giften voor olie, algemene giften vanuit het Gods Marine fonds en het Logos Hope projectenfonds, voor twee motoren voor reddingsboten en voor het bezoekersdek.

3.4 BLISS AFGHANISTAN

Meer dan 85% van de vrouwen in Afghanistan bevalt zonder dat er iemand bij hen is die enige vorm van training of opleiding heeft gehad op het gebied van bevallen en geboorte. Birth Life Saving Skills training is een project dat zeer effectief blijkt in het creëren van een veiligere omgeving voor moeders en kinderen tijdens en na de bevalling, waarbij trainingen worden gegeven met als doel het reduceren van moeder- en kindersterfte.

Resultaten

Nazila is één van de deelnemers van een BLISS training: *“Vier dagen geleden is mijn schoondochter bevallen. Ik heb de navelstreng doorgesneden zoals jullie het mij geleerd hebben. Na drie dagen viel de navelstreng eraf zonder dat het geïnfecteerd was geraakt. Ik heb mijn schoondochter verteld dat ik dit geleerd heb van de training en dat het niet meer zo is als in vroeger. Toen waren er veel infecties en soms overleden baby's door zo'n infectie. Maar nu is het heel goed. Mensen weten veel meer door de training, die ons helpt om onze eigen problemen op te lossen.”*

3.5 VROUWENWERK

3.5.1 FONDS VROUWENWERK

- t.b.v. Fistulapatiënten in Bangladesh
- voor onderwijs voor meisjes en vrouwen in Pakistan;
- voor werk onder Turkse vrouwen in Den Haag.

3.5.2 FREEDOM CHALLENGE

Freedom Challenge investeert in het leven van duizenden onderdrukte en kwetsbare vrouwen en kinderen, door wereldwijd, lokale, lange-termijn projecten van OM te ondersteunen.

In 2017 zijn drie projecten ondersteund:

- Women at Risk in Kosovo (House of Joy),
- Fistula patiënten in Bangladesh
- het Perla Project Madagaskar

In Madagaskar is sekshandel en gedwongen arbeid helaas veelvoorkomend. Een voorbeeld hiervan zijn meisjes die van het platteland naar de stad verhuizen, op zoek naar werk als dienstmeisje voor een rijke familie. Vaak eindigen ze daar als een soort huisslaaf, velen worden het slachtoffer van misbruik en fysiek geweld.

Het Perla project is een project gericht op deze meisjes, om hen te helpen terug naar school te gaan en hen vaardigheden bij te brengen om een goede baan te vinden als dienstmeisje. Dit wordt gecombineerd met onder andere Bijbelstudies, om hen toe te rusten om een getuige te zijn in de familie waar zij gaan werken na het project.

3.6 FINANCIËLE ONDERSTEUNING VAN WERKERS WERELDWIJD

Zendingswerkers die vanuit Nederland worden uitgezonden, gaan op basis van eigen supportwerving. Is het in Nederland al een uitdaging om de benodigde support te werven, voor zendingswerkers uit andere delen van de wereld is dat nog vele malen moeilijker. Daarom stelt OM-Nederland zich tot doel wereldwijd buitenlandse zendingswerkers te ondersteunen. Dit gebeurt door middel van het National Workers Fund en door middel van Starthulp, ondersteuning voor de eerste termijn van uitzending.

Uit Starthulp ondersteund:

- één werker uit Albanië
- twee werkers uit Rusland

Uit National Workers Fund:

- Bangladesh 6 gezinnen
- Pakistan 5 gezinnen
- Ghana 1 gezin en 1 werker
- Laos 2 werkers
- Tadjikistan 3 gezinnen
- Roemenië 1 gezin
- El Salvador 1 werker
- Panama 1 gezin

Toelichting Bangladesh

In 2017 zijn hier 25 mensen gedoopt, en 48 mensen zijn tot bekering gekomen en worden nu gediscipeld. Aan 14 mensen is een leiderschapstraining gegeven en aan 100 gezinnen is onderdak geboden, bij de overstroming die veel gezinnen getroffen heeft. Ruim 300 mensen hebben een computertraining gevolgd, 300 vrouwen hebben leren lezen en schrijven en 900 kinderen hebben we basisonderwijs kunnen bieden, kinderen die voorheen geen enkele kans op onderwijs hadden.

3.7 OVERIG

3.7.1 MEDIAFONDS

In 2017 zijn leatuurprojecten ondersteund in Portugal (Fatima Project) en het maken van films e.d. in Afrika.

3.7.2 WERK ONDER MOSLIMS WERELDWIJD

Financiële ondersteuning van Khorog Health project in Tajikistan, Kazakstan Partnership, Bijbeltraining in Turkije, training voor moslims in Centraal Azië, een conferentie voor Turkse christenen in West-Europa en Stichting Gave.

3.7.3 MARDALA DEC IN INDIA

Stichting Het Nieuwenkampfonds is donateur van een school met zo'n 300 leerlingen. Zie jaarrekening.

4

ACTIVITEITEN IN NEDERLAND

In 2017 hebben we opnieuw en met volle overtuiging het besluit genomen om zending in Nederland te bedrijven. Wij geloven dat er ook in ons eigen land minstbereikten zijn. Daarnaast willen wij ook zelf met onze voeten in de klei blijven staan. Zelf betrokken zijn bij het delen van het Evangelie houdt ons gepassioneerd en gefocust op onze missie.

We hebben daarom een aantal besluiten genomen:

- Wij willen dat het werk van Zendingwerk Nederland groeit. De eerste stap hierin is niet om nieuwe initiatieven aan te gaan, maar om onze huidige bedieningen te versterken. Wij willen toewerken naar volwaardige en gezond functionerende teams in een sterke verbondenheid en partnerschap met lokale gemeenten.
- Wij werken onder de onbereikten in Nederland, diegenen die de minste kans hebben om in aanraking te komen met het Evangelie.
- Wij willen meer mensen vanuit het buitenland gaan betrekken op ons werk in Nederland.
- Wij willen expertise ontwikkelen op het gebied van missionaire gemeentestichting in Nederland.

OM-Nederland bestaat uit de volgende projecten:

Hayat

Moslim-bediening in de Schilderswijk in Den Haag. In samenwerking met een lokale gemeente is een Zuid-Afrikaans OM echtpaar al acht jaar betrokken bij het evangeliseren onder de Turkse gemeenschap. Het afgelopen jaar is er een visie voor lange termijn opgesteld en zijn er concrete stappen gezet om meer werkers te werven voor dit werk. Het team heeft de naam 'Hayat' gekregen, wat 'leven' in het Turks en Arabisch betekent.

Taste

Taste is een missionaire leefgemeenschap in Delft waar we als OM nauw mee zijn verbonden. Taste is een eigen stichting, maar OM werkt samen met hen in het bereiken van de minstbereikten in de wijk Voorhof. Taste is tevens onze "leerschool" wat betreft het opdoen van kennis en expertise op het gebied van missionair gemeente zijn en gemeentestichting.

Dock3B

In Lansingerland, nabij Rotterdam, werken we samen met zeven gemeenten om de jeugd van Lansingerland te bereiken met het evangelie. In deze samenwerking hebben we ook de mogelijkheid om jonge christenen van de verschillende gemeenten te discipelen. Een aantal van deze jongeren worden op verschillende wijzen gemobiliseerd voor zending. Het team is vorig jaar gegroeid van 1 naar 4 personen.

Teens In Mission (TIM)

Dit is een bediening die tieners een mogelijkheid wil geven om in binnen- en buitenland te ontdekken en te leren hoe je kunt groeien in geloof en hoe je met je gaven en talenten Gods liefde zichtbaar kunt maken naar anderen. Dit gebeurt in samenwerking met zowel lokale gemeenten als met andere christelijke organisaties. Het team van TIM is de afgelopen maanden van één naar drie personen gegroeid. In 2017 zijn er 2 verschillende outreaches geweest in Nederland (101 deelnemers) en 2 outreaches in het buitenland (31 deelnemers). Naast outreaches geeft TIM jaarlijks meerdere seminars/workshops op scholen en in kerken, waar in 2017 meer dan 200 tieners aan mee hebben gedaan.

Blauwdorp

In Maastricht, in de wijk Blauwdorp, is eind 2016 een gezin neergestreken met het verlangen om daar missionair aanwezig te zijn. Dit doen ze in samenwerking met anderen, onder de coaching en begeleiding van Nederland Zoekt. Het eerste jaar heeft vooral bestaan uit kennismaken van team en buurt en visieontwikkeling voor de toekomst. Er zijn al veel positieve contacten gelegd.

HEELAL

Heelal is een jongerencentrum in Emmeloord, gestart door OM 10 jaar geleden. Heelal was al een eigen stichting en is de afgelopen jaren steeds meer op eigen benen komen te staan. De jongerenwerkers van Heelal werden al langere tijd gecoached door Youth For Christ. OM heeft in een proces van aanscherpen van visie en strategie vorig jaar in overleg met YFC en Heelal besloten om het werk van Heelal over te dragen aan YFC. Dit is per 1 maart 2018 ook daadwerkelijk gebeurd. Dit is gebeurd in de overtuiging dat dit voor alle partijen beter was, met name voor Heelal en de jongeren die we daar proberen te helpen en bereiken. We geloven dat de bediening van Heelal helemaal bij YFC past en dat het werk daardoor verder ontwikkeld kan worden. Alle medewerkers zijn van OM overgegaan naar YFC.

5

**VOORLICHTING
& FONDSSENWERVING**

OM-Nederland wil binnen christelijk Nederland de ontwikkeling van een zendingsvisie stimuleren en bewustwording daarover verder op gang brengen.

OM wil zowel individuele christenen als kerkgemeenschappen aanmoedigen om het Evangelie van Jezus Christus te delen, op een manier die bij hen en bij de lokale doelgroep past. Daarbij kan OM als stimulator en kennisdeler een rol spelen, omdat OM in de loop van de jaren veel ervaring heeft opgedaan met zending. Dat dit wordt onderschreven door kerken in Nederland, blijkt onder meer ook uit het gegeven dat zij middelen beschikbaar stellen voor projecten van OM en regelmatig sprekers van OM uitnodigen.

5.1 INFORMEREN EN MOTIVEREN

Door middel van het GO Magazine, E-news en het Gebedsnieuws informeren en activeren wij onze achterban. We vertellen welke impact we hebben in de verschillende landen waar OM werkzaam is en uitgezonden zendelingen delen hun ervaringen. Deze uitgaven zijn in 2017 volgens planning verstuurd. Daarnaast delen we informatie op onze website en via social media.

5.2 FONDSWERVING EN SUPPORT

Het algemene beleid van OM-Nederland is gericht op het hebben van een betrokken achterban. Dat vertaalt zich weer in betrokken en loyale gevers bij fondsenwerving.

We zijn dankbaar dat de baten uit eigen fondsenwerving in het verslagjaar met ruim 11 procent toenamen. De totale opbrengsten inclusief fondsenwerving door derden steeg ruim 10 procent.

Supportgiften zijn gericht op persoonlijk support. Iedere Long-Term deelnemer draagt zelf zorg voor het krijgen van persoonlijk financieel support met ondersteuning van een thuisfrontteam. De kosten van uitzending worden hiermee gedekt. Vooralsnog werkt deze methode goed. Bijkomend positief effect van deze methode is een sterke, individuele en persoonlijke betrokkenheid van de achterban. Deelnemers aan Short-Term acties moeten zelf voorzien in het bij elkaar brengen van het benodigde bedrag.

Naast supportgiften ontvangt OM-Nederland giften voor specifieke projecten en giften zonder bestemming. Laatstgenoemde giften worden in het Algemeen Fonds geboekt. Daarnaast ontving OM in het verslagjaar grote giften van EO Metterdaad. Zie beschrijving en verantwoording in Hoofdstuk 3.

Ook vindt fondswerving voor specifieke doeleinden plaats. De daaruit voortvloeiende kosten komen ten laste van de opbrengst voor het specifieke doel.

5.3 FONDSWERVING: UITGANGSPUNTEN EN GEDRAGSCODE

OM stelt dat haar kosten voor eigen fondsenwerving niet boven de 10 procent van de opbrengst uit mogen komen. In het verslagjaar was dat percentage 2,2%; een stuk lager dan de maximaal toegestane kosten en bovendien veel lager dan in 2016. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door onvervulde vacatures. Het percentage zal in 2018 weer stijgen. Verder hanteren we de regel dat kosten voor specifieke acties ten laste komen van de opbrengst voor dat specifieke doel.

Voor de fondswerving worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Direct mail gebeurt onbeperkt. We sturen 2, 3 of 4 keer per jaar het GO-Magazine. Verder sturen we maximaal 8 aanvullende giftverzoeken per jaar.

Daarnaast is het mogelijk tussendoor nog één of twee keer bepaalde groepen aan te schrijven voor bijvoorbeeld een specifiek evenement of doel. We maken beperkt gebruik van telemarketing met de stelregel dat de achterban maximaal 1 keer per jaar telefonisch wordt benaderd. Ten aanzien van persoonlijke contacten zijn er geen richtlijnen vastgesteld.

5.4 FONDSWERVING: ACTIVITEITEN 2017

In het onderstaande schema een overzicht van de fondsenwervende activiteiten in 2017.

Fondswervingsactiviteit	Informatie	Kengetal (indien bekend)
Brief met acceptgiro bij GO Magazine	<i>Bij mailingacties worden verschillende projecten onder de aandacht van de achterban gebracht.</i>	Jongerenwerk OM december (ontvangen in 2017): € 4.398 National Workers Fund maart: € 10.602 Moslimwerk wereldwijd mei: € 11.517 Algemeen Fonds oktober: € 17.706
Brief met acceptgiro bij jaarimpresie 2016	<i>We hebben donateurs een jaarimpresie gestuurd, hierbij zat ook een verzoek om te geven voor het werk van OM.</i>	Algemeen Fonds februari: € 5.777
Multimediale campagne rondom kerst voor Rohingya vluchtelingen	<i>Via post, e-mail, social media en advertenties hebben we geld opgehaald voor hulp aan de Rohingya vluchtelingen in Bangladesh</i>	Binnengekomen in 2017: € 99.757
Mailing naar grote donateurs voor decembergift		
Telemarketing campagnes	<i>We hebben twee grotere telemarketingcampagnes gehouden en nog een kleine campagne.</i>	Mensen vragen of ze hun huidige gift willen verhogen. Structurele verhoging van € 5.836,92 per jaar Mensen die OM steunen vragen of ze structureel meer willen geven om het mogelijk te maken om meer mensen uit te zenden. € 2.530 eenmalig en € 29.324 structureel per jaar. Kleine campagne waarin supporters van mensen die terug gekomen waren werden gebeld om te geven voor starthulpfonds. € 2.220 per jaar

5.5 CONTINUÏTEIT OPBRENGSTEN

De opbrengsten uit fondsenwerving zijn heel stabiel gebleken over de afgelopen jaren. Hoewel we jaarlijks donateurs verliezen, voornamelijk als zendelingen die zij steunen permanent terugkomen van het veld, wordt dit telkens gecompenseerd door aanwas nieuwe donateurs. Donateurs zijn doorgaans langjarig verbonden aan

OM. Slechts een klein gedeelte van alle donateurs geeft eenmalig (minder dan tien procent van totale giften). Het overgrote gedeelte van alle donaties kent een structureel karakter; doorlopende machtigingen, jaarlijks terugkerend giften, schenkingsovereenkomsten, etc.

6

ORGANISATIE

6.1 BESTUUR

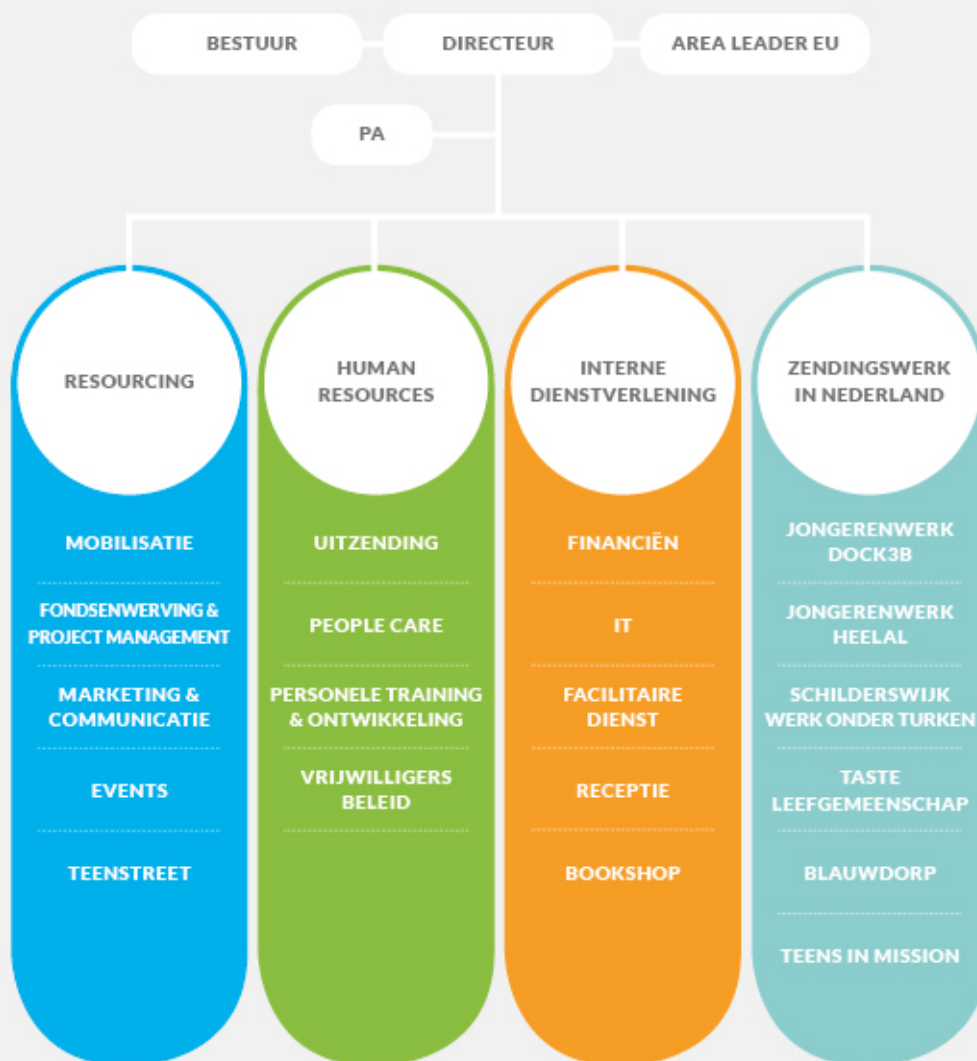
Aan de directeur is een aantal bestuursbevoegdheden gedelegeerd. Daardoor heeft het bestuur in hoofdzaak een toezichhoudende rol. In het directiereglement is aangegeven welke bevoegdheden zijn overgedragen.

Het leiderschapsteam wordt gevormd door de directeur en de afdelingshoofden van HR, Resourcing, Interne Dienstverlening en Zendingswerk Nederland.

Daarnaast is de Event Manager lid van het leiderschapsteam.

6.2 ORGANOGRAM

De interne organisatie van OM in Nederland is als volgt opgebouwd:

6.3 RELATIE MET INTERNATIONAAL

OM-Nederland werkt waar mogelijk samen met andere partijen. Samenwerking vindt niet alleen plaats in internationaal OM-verband, maar ook met kerken en organisaties in Nederland en daarbuiten. Meer informatie hierover in H8.6.

Om een beter beeld van te krijgen van de internationale verhoudingen, wordt hierna vermeld hoe de structuur van OM-International eruitziet en hoe de verhouding is met OM-Nederland. De samenwerking binnen Nederland wordt ook weergegeven.

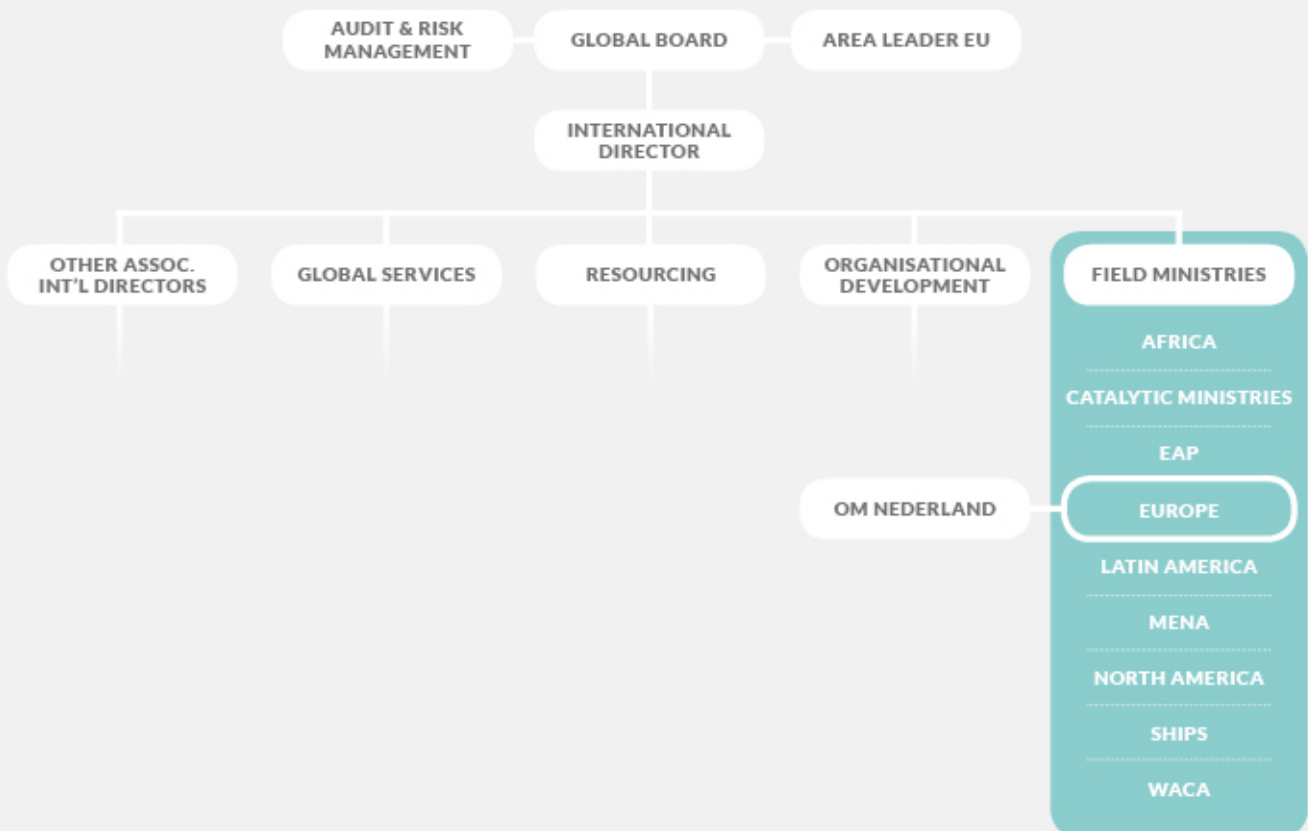
6.3.1 OM-INTERNATIONAL

In de structuur van OM-International is de wereld verdeeld in regio's. Iedere regio heeft een regioleider.

De regioleider is verantwoordelijk voor het werk van OM in de regio en helpt de velden om doelen te behalen. Een internationaal coördinatieteam zorgt voor samenwerking en afstemming tussen alle teams en is verantwoordelijk voor de internationale audits van de diverse velden. OM-International hecht veel waarde aan contact en samenwerking tussen de verschillende velden. Op verschillende niveaus en tussen verschillende afdelingen van de lokale organisaties vindt met regelmaat overleg plaats.

OM-Nederland binnen OM-International

OM-Nederland maakt deel uit van OM-International en behoort tot de regio OM Europe. De samenwerkingsrelatie tussen de verschillende OM-velden en de internationale structuur zijn vastgelegd in richtlijnen. Hieronder wordt schematisch de structuur van OM-International weergegeven.

OM-Nederland volgt de lijn van OM International om de activiteiten in te delen onder de volgende 5 categorieën: Evangelisatie, Noodhulp en wederopbouw, Kerken stichten, Gerechtigheid en Training en Discipelschap. OM-Nederland werft mensen voor deze activiteiten en middelen. Daarnaast zijn we in Nederland actief op het gebied van evangelisatie en aandacht vragen voor gerechtigheid.

OM-Nederland handelt in overeenstemming met de richtlijnen zoals vermeld in de hieronder genoemde documenten.

6.3.2 INTERNATIONAL GOVERNANCE MANUAL

De International Governance Manual beschrijft de verschillende commissies die bijdragen aan het totale management en de manier waarop binnen OM beslissingen worden genomen.

6.3.3 MEMORANDUM OF AGREEMENT

Het Memorandum of Agreement regelt de structuur van de organisatie, de afstemming en het toezicht. OM is opgebouwd vanuit lokale velden, zoals OM-Nederland. De structuur is erop gericht wederzijds vertrouwen tussen OM-velden te waarborgen. Naast de lokale verplichtingen waaraan ieder veld moet voldoen, zoals de accountantscontrole in Nederland, worden er interne audits gedaan om te controleren of financiële middelen op een juiste manier besteed worden.

6.3.4 POLICY MANUAL

De Policy Manual geeft aan wat de kernwaarden van OM zijn, van waaruit OM werkt en wat de geestelijke basis is. Daarnaast legt het vast hoe wordt omgegaan met zaken aangaande personeel, financiën en (vertrouwelijke) gegevens.

6.3.5 JOINT MINISTERIES AGREEMENT

De Joint Ministeries Agreement regelt de structuur van de internationale coördinatiegroep. Dit Agreement

regelt op welke manier financiële middelen kunnen worden doorgegeven aan de verschillende velden. Ook wordt vermeld hoe bij stemmingen het aantal uitgebrachte stemmen zich verhoudt tussen de OM entiteiten. Het stemrecht is gebaseerd op de ingebrachte financiële middelen. Daarnaast regelt het Agreement de wijze waarop de samenwerking met OM kan worden beëindigd.

Omdat OM-Nederland ontstaan is als gevolg van de visie van OM-International om een wereldwijde organisatie te zijn, is het voor OM-Nederland ondenkbaar om zonder OM-International te functioneren. Dit heeft tot gevolg dat OM-Nederland inspanning moet leveren in het internationale netwerk om te borgen dat middelen en personen vanuit Nederland goed besteed/ingezet worden. Hoewel internationaal inspanning wordt geleverd om dit goed te doen, dwingen bepaalde cultuurverschillen OM-Nederland soms in gesprek te gaan met OM-International om helderheid te krijgen.

Er is over-en-weer voldoende begrip om hier met elkaar uit te komen. OM-International maakt het mede mogelijk om de doelstellingen van OM-Nederland te halen. OM-International maakt het voor de achterban van OM-Nederland mogelijk om internationaal actief te zijn.

In 2015 is op internationaal niveau een proces gestart om het functioneren van OM te evalueren en te onderzoeken of de huidige governance structuur nog wel voldoet. Tijdens de Internationale Leiderschapsvergadering in februari 2016 zijn de eerste uitkomsten besproken en is een nieuwe visie/missie geformuleerd. In de loop van 2016 is gewerkt aan de uitwerking van deze visie/missie en welke organisatorische veranderingen dat te weeg gaat brengen. Tijdens de Internationale Leiderschapsvergadering in februari 2017 is de nieuwe internationale structuur vastgesteld. Deze nieuwe governance structuur gaat in per 1-1-2018.

7

PERSONEEL

7.1 MEDEWERKERS IN BEWEGING

OM heeft intrinsiek gemotiveerde medewerkers die vanuit hun persoonlijke relatie met Jezus Christus willen bijdragen aan de groei van Gods koninkrijk. Het personeelsbeleid is gericht op het faciliteren en ondersteunen van deze medewerkers en het adviseren van het leiderschapsteam en de teamleiders. Dit is vastgelegd in het HR-meerjarenbeleidplan en mede op basis daarvan wordt jaarlijks een HR-jaarplan opgesteld.

Kwaliteit van dienstverlening

De kwaliteit van de dienstverlening wordt in belangrijke mate bepaald door de persoonlijke eigenschappen, kennis en vaardigheden van de medewerkers. Binnen OM vormen betrokken, dienstbare medewerkers met geloofsvertrouwen het hart van de organisatie. Betrokken en dienstbare medewerkers versterken een efficiënt en doelmatig werkende organisatie. Ook het beschrijven van werkprocessen stimuleert dit.

Investeren in aandacht en zorg voor deze medewerkers en een goed en gezond arbeidsklimaat zijn belangrijke pijlers voor het personeelsbeleid. We werken toe naar een situatie van competente medewerkers die zich verbonden weten met OM als beweging en die helder hebben wat hun unieke bijdrage en rol is aan onze missie.

7.1.1 PERSONEELSBELEID

Speerpunt van 2017 was een herinrichting van de organisatiestructuur met bijbehorende aanstelling van leidinggevenden en het op orde krijgen van de bezetting binnen de afdelingen en teams.

7.1.2 MEDEWERKERS

Op 31 december 2017 waren er 87 medewerkers werkzaam bij OM-Nederland, 43 vrouwen en 44 mannen. Hierbij maken we geen onderscheid tussen de medewerkers op de loonlijst en vrijwilligers.

Instroom en uitstroom

¹ Teens in Mission 1,1 FTE is overgegaan van afdeling HR naar Zendingswerk NL

² Fondswerving 1,1 FTE is overgegaan naar de afdeling Resourcing

In 2017 zijn er 17 nieuwe medewerkers bij OM komen werken en hebben we afscheid genomen van 27 medewerkers.

Medewerkers op de loonlijst

OM-Nederland had per 1 januari 2017 36,5 FTE in dienst. Per 31 december 2017 was dit 36,2 FTE.

Afdeling of team	Aantal FTE	
	31 12 2016	31 12 2017
Directie	1,0	1,0
Zendingswerk NL	5,8	7,31
Interne dienstverlening	7,1	2,72
HR	6,8	6,8
Resourcing	4,1	5,73
Werkzaam in Nederland	24,8	23,6
Werkzaam voor OM internationaal	11,7	12,6
Totaal	36,5	36,2

Code of Good Practice

Het personeelsbeleid van OM-Nederland voldoet aan de door OM internationaal opgestelde basisvereisten voor goed HR-beleid en uitvoering, zoals verwoord in de Code of Good Practice.

Medewerkers van OM-Nederland hebben een eigen achterban die hen praktisch, geestelijk en financieel ondersteunt. In 2017 is 81,49 van de loonkosten gedekt uit persoonlijk support. De overige kosten worden aangevuld uit de algemene inkomsten van OM-Nederland.

Diversiteit

Wij geloven dat divers samengestelde teams beter functioneren dan homogeen samengestelde teams. Het personeelsbeleid van Operatie Mobilisatie is gericht op diversiteit wat betreft geslacht, leeftijd en etniciteit.

³ Teenstreet 0,6 FTE is van afdeling verschoven van HR naar Resourcing

7.1.3 VRIJWILLIGERS

Naast de medewerkers die op de loonlijst van OM-Nederland staan zijn er ook een groot aantal vrijwilligers werkzaam op het kantoor en binnen Zendingswerk NL. Op 31 december 2017 besloeg hun aantal 27 en hadden ze een inzet van 7,9 FTE. Met alle vaste vrijwilligers is een vrijwilligersovereenkomst afgesloten.

Naast deze vaste vrijwilligers zijn er ook nog vele vrijwilligers die incidenteel beschikbaar zijn voor evenementen, concerten of de jaarlijkse voorbereidingsconferentie voor nieuw uitgezonden.

7.1.4 STAGIAIRES EN AFSTUDEERDERS

OM-Nederland wil stagiaires en afstudeerders graag een leerwerkplek bieden. Voor OM zijn dit vaak jongeren die frisse input leveren en het biedt leerlingen de kans om even te proeven hoe het is om bij OM te werken. OM staat open voor stagetrajecten op zowel mbo- als hbo-niveau. In 2017 hebben drie stagiaires praktijkervaring binnen OM-Nederland opgedaan.

7.1.5 VERZUIM

In 2017 had OM een verzuimpercentage van 4,54 en een gemiddelde meldingsfrequentie van 0,39.

Ter vergelijking:

In 2016 had OM een verzuimpercentage van 1,12 en een gemiddelde meldingsfrequentie van 0,54.

In 2015 had OM een verzuimpercentage van 1,41 en een gemiddelde meldingsfrequentie van 0,46.

8

VERANTWOORDINGS- VERKLARING

OM-Nederland is houder van het CBF-keurmerk, een 'akkoordverklaring' voor goede doelen die voldoen aan de criteria die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt. Het CBF beoordeelt het bestuur en het beleid, van in dit geval OM-Nederland, en bekijkt op welke manier financiële middelen worden verkregen en hoe daarover verslag wordt uitgebracht.

Een belangrijke voorwaarde voor het hebben en houden van het CBF-keurmerk is de jaarlijkse verantwoordingsverklaring. In deze verklaring moet een organisatie duidelijk maken hoe wordt omgegaan met drie belangrijke principes:

1. scheiding van taken: besturen, uitvoeren en toezicht houden;
2. (financiële) middelen zo effectief en efficiënt mogelijk besteden;
3. rekening houden met de verschillende groepen mensen die belang hebben bij het werk dat de organisatie doet.

8.1 BESTUUR EN TOEZICHT

Bestuur en toezicht binnen OM-Nederland zijn gescheiden. Het bestuur van Operatie Mobilisatie is het hoogste orgaan en eindverantwoordelijk voor de gang van zaken. Het bestuur heeft taken gedelegeerd aan de (titulaire) directie. Het bestuur blijft verantwoordelijk en ziet toe op de uitvoering van de taken. Er is sprake van toezichthoudend bestuur, waarbij het bestuur verantwoordelijk en aansprakelijk blijft voor de gang van zaken binnen de organisatie. Aan bestuursleden worden geen leningen, garanties of voorschotten van welke aard ook verstrekt.

8.2 DIRECTIE

De directeur geeft leiding aan de uitvoeringsorganisatie van Operatie Mobilisatie. Verder heeft hij een beleidsvoorbereidende en adviserende taak. Hij is de eerst aangewezen in de relatie van OM-Nederland met OM-International. Vanaf 1 oktober 2016 is Marcus Spronk directeur van OM-Nederland. Hij vervult geen nevenfuncties. De directeur wordt terzijde gestaan door een leiderschapsteam. In het directiereglement wordt omschreven welke besluiten de directeur rechtsgeldig

kan nemen en welke besluiten vooraf de goedkeuring van het bestuur nodig hebben.

Het toezichthouden vindt, zoals o.a. in het directiereglement is bepaald, op vier momenten in het jaar plaats tijdens een bestuursvergadering. In deze vergaderingen wordt de uitvoering van het beleid geëvalueerd en wordt nieuw beleid vastgesteld. Hierdoor blijft het bestuur nauw betrokken bij OM. In 2017 zijn er daadwerkelijk vijf van deze momenten geweest.

De bezoldiging van de directeur is ook in het verslagjaar ruim binnen de norm van de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen gebleven. Aan de directeur worden geen leningen, garanties of voorschotten van welke aard ook verstrekt.

8.3 GOVERNANCE

In paragraaf 6.2 is het organogram van OM-Nederland weergegeven. In het organogram is aangegeven dat de directeur verantwoording aflegt aan de regiopleider vanuit OM internationaal en aan het bestuur. De verhoudingen tussen het bestuur en de directeur zijn geregeld in het directiereglement.

Daarnaast is door het bestuur een informatiestatuut opgesteld. De verhoudingen met OM internationaal zijn geregeld in de documenten benoemd in paragraaf 6.3 De directeur vormt de directie.

De afdelingshoofden vormen samen het Leiderschapsteam (LT).

8.4 SAMENSTELLING BESTUUR

De samenstelling van het bestuur was eind 2017 als volgt:

Naam	Bestuursfunctie	Aanvang 1ste termijn	Aanvang huidige termijn	Aftredend of herkiesbaar	Maatschappelijke functie	Nevenfunctie
H.R.P. (Henk) Zevering	Secretaris	11/2016	2016	2019	HR Adviseur	Geen
E.J. (Erik-Jan) Luchies	Penningmeester	04/2014	2014	2020	Consultant/ Organisatieadviseur	Geen
P. (Peter) Kos	Voorzitter	01/2017	2017	2020	Voorganger	Geen
P. (Pieter) Kleingeld	Lid	11/2013	2013	2019	Predikant en missionair consulent van de Ned. Gereformeerde Kerken	Bestuurslid van de Stichting Evangelie en Hindoes
E.M. (Els) van Weelie-Nijman	Lid	06/2013	2013	2018	Coach/ Consultant WTCD	

Bij het zoeken van een bestuurslid wordt vooraf een profielschets opgesteld. Kandidaten dienen op grond van artikel 2 van de statuten te verklaren in Gods woord te geloven, voorts moeten zij instemmen met de doelstelling van Operatie Mobilisatie.

Bestuursleden worden benoemd voor een termijn van 3 jaar en zijn maximaal tweemaal herkiesbaar.

Bestuursfuncties, ofwel de functies van toezicht houden, zijn bij OM-Nederland onbezoldigd. Wel kunnen kosten die gemaakt zijn in de uitoefening van de functie (reiskosten e.d.) worden gedeclareerd.

Het bestuur stelt het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vast. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij het bepalen van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het bestuur de *Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland en de Code Wijffels (zie www.goededoelennederland.nl). Op grond van deze adviesregeling zou een jaarinkomen van € 64.780 (1 FTE/12 maanden) gerechtvaardigd zijn. Het werkelijke jaarinkomen van de directeur bedroeg in 2017 € 49.424 (2016: € 46.104), inclusief vakantiegeld en pensioenpremies. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening in de toelichting op de staat van baten en lasten verduidelijkt.

8.5 RELATIE MET BELANGHEBBENDEN

OM-Nederland heeft te maken met een verscheidenheid aan doelgroepen en belanghebbenden: individuele christenen (van alle leeftijdscategorieën), christelijke kerken en gemeenten, samenwerkingsrelaties in Nederland, deelnemers, vrijwilligers, partners in het buitenland en OM-International.

In 2017 zijn ten behoeve van het onderhouden van contacten met belanghebbenden op vele plekken in Nederland spreekbeurten en lezingen gehouden. Verder zijn concerten, gebedsbijeenkomsten en zendingsweekenden georganiseerd.

8.6 SAMENWERKINGS-RELATIES

Waar mogelijk zoekt OM-Nederland samenwerking met andere gelijkgerichte organisaties. Op zowel strategisch als operationeel niveau zijn er samenwerkingsrelaties. In de komende jaren wordt gekeken hoe de samenwerking met deze organisaties geïntensiveerd kan worden. Ook wordt binnen de projecten in Nederland veel samengewerkt met vrijwilligers.

Operatie Mobilisatie vindt het belangrijk haar missie en visie uit te dragen. Aangezien we erop uit zijn om levens en gemeenschappen te zien veranderen, werkt

OM-Nederland graag samen met organisaties die een vergelijkbare doelstelling hebben. Op dit moment wordt samengewerkt met de volgende organisaties:

	Relatie / Toegevoegde waarde	Kosten	Risico	Samenwerking
(co)Prisma inclusief Christelijk Platform Oost Europa (CPOE)	De samenwerking richt zich op het gezamenlijk creëren van bewustzijn t.a.v. ontwikkelings-samenwerking alsmede het werven van fondsen	€ 3.260	Gering	Prisma speelt een positieve rol in het bezinnen over ontwikkelingssamenwerking.
MissieNederland	Gericht op samenwerking binnen de evangelische wereld in gemeenteopbouw Gericht op het gezamenlijk creëren van zendingsbewustzijn en fondsen werven voor zendingsactiviteiten	€ 4.000	Geen	Vanwege het gemeenschappelijke gedachtegoed is MissieNederland een goed platform om de positie van OM helder te houden. Tevens een samenwerking die bijdraagt aan het zendingsbewustzijn en die OM ook de mogelijkheid biedt om projectvoorstellen in te dienen bij EO Metterdaad, om die reden van nut voor OM.
Nederlandse Zendingsraad	Idem als boven maar dan interkerkelijk	€ 1.100	Geen	Een evaluatie van het lidmaatschap heeft geleid tot beëindiging daarvan.
Youth for Christ	Samenwerking inzake jongerencentrum The Mall in Delft.	Personele inzet	Problemen met jongeren	Gezien onze samenwerking in Delft en in Emmeloord zonder meer relevant.
Jongerencentrum Heelal	Samenwerking inzake het jongerencentrum Heelal in Emmeloord	Personele inzet en financiële ondersteuning	Problemen met jongeren	Samenwerking gaat goed.
Diverse zendings-organisaties	Waar mogelijk werken we samen om de doelstelling te bereiken	Afhankelijk van niveau van samenwerking	Gering	

8.7 HUISVESTING

Het huidige kantoorpand voldoet aan de eisen die men aan een kantoorpand mag stellen.

maken met de wijze waarom OM communiceert met haar achterban. We ontvingen daarnaast regelmatig vragen of opmerkingen over het ontvangen van de uitingen van OM, maar deze werden in hetzelfde gesprek of naar aanleiding van de e-mail verwerkt en leidden niet tot een formele klacht.

8.8 KLACHTENPROCEDURE

Operatie Mobilisatie beschikt over een klachtenprocedure. In het verslagjaar zijn er zes formele klachten geweest. Enkele daarvan hadden betrekking op inhoudingen op support en niet waargemaakte toezeggingen. Anderen hadden te

8.9 PROJECTRAPPORTAGE

OM-Nederland vraagt van alle projecten waar meer dan € 1.000 aan is gegeven de projectverslagen op. In veel gevallen wordt hiervoor de internationale projectendatabase van OM gebruikt. Dit systeem kan

voor zowel projectrapportage als projectinitiëring worden gebruikt. OM-Nederland stimuleert het gebruik van dit systeem binnen OM-International. OM-Nederland financiert bij voorkeur alleen projecten die op de interne database staan beschreven en verantwoord worden. Op deze manier stimuleert OM-Nederland op internationaal niveau de kwaliteit van de projectrapportage. De toewijzing van een bedrag aan een project wordt gedaan door een team dat nagaat wat de mogelijkheden van de eigen fondsen zijn, welke gegevens aanwezig zijn over het desbetreffende land en het project zelf.

8.10 FRAUDEPROTOCOL

OM-Nederland financiert op jaarbasis ruim 100 projecten. Het gaat daarbij geregeld om grote bedragen. De monitoring van een juiste besteding van deze fondsen is een directe verantwoordelijkheid van OM-Nederland. Om misbruik van gelden zo veel mogelijk te beperken is een fraudeprotocol vastgesteld. Door het monitoren en evalueren van de (bestede) geldstroom blijft inzichtelijk wat er met de bestede gelden gebeurt.

In het jaar 2017 zijn er geen aanwijzingen voor fraude geconstateerd.

9

TOEKOMST

Om ook in de toekomst onze doelstellingen te kunnen blijven realiseren, wordt blijvend gewerkt aan het verbeteren van de organisatie. De jaarlijkse managementcyclus is hier een belangrijk onderdeel van: evalueren, analyseren, plannen, begroten, uitvoeren en bijsturen. Daarnaast is het belangrijk om de risico's van de organisatie goed in beeld te hebben en te beheersen. Tot slot zijn een goede financiële positie en goede financiële stabiliteit vereisten om bestendig onze doelstellingen te realiseren.

Voor de nabije toekomst zien wij onverminderd de noodzaak om mensen te mobiliseren om het Evangelie wereldwijd te verkondigen. OM is daarmee blijvend relevant. Met een goede organisatie en een toegewijd team, blijven wij ons inzetten voor de verspreiding van het Evangelie, in het bijzonder onder de minstberekten.

9.1 SWOT

Het is voor een organisatie van belang de ontwikkelingen in en rond de eigen organisatie regelmatig te evalueren. Door middel van een SWOT-analyse kunnen de sterke en zwakke punten en ook de kansen en bedreigingen van de organisatie in beeld gebracht worden. SWOT staat voor: Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats.

Jaarlijks komt het bestuur van OM-Nederland in juni samen met directie en leiderschapsteam om gezamenlijk tot een eindevaluatie van het voorgaande jaar te komen. De SWOT-analyse helpt bij deze evaluatie en geeft mede richting aan de accenten in de strategie en de uit te voeren activiteiten voor het komende jaar. 2017 is het laatste jaar van het beleidsplan 'Eén om te dienen'.

SWOT-analyse

Schematisch is de SWOT-analyse voor onze organisatie als volgt weer te geven:

Sterke punten

- Gepassioneerde, betrokken medewerkers
- Inzet vrijwilligers
- Nieuwe strategie
- Nieuwe organisatiestructuur
- Nieuwe voorzitter en directeur
- Lange historie en goede reputatie
- Grote, betrokken achterban
- Global Village
- Goede slag geslagen met moderniseren externe en interne communicatiemiddelen
- Short term mogelijkheden wereldwijd
- Uniek zendingsaanbod
- OM is grote aanbieder in NL op gebied van Long-term missions
- OM is grote aanbieder in NL van korte zendingsreizen met jaarlijks meer dan 150 deelnemers

Kansen

- Meer aandacht voor zingeving (vooral jonge generaties)
- 20-40 generatie voelt zich wereldburger en is bereid naar buitenland te gaan
- Welvaart in Nederland
- Hoogopgeleide christenen
- Vergrijzing: vitalere oudere wil zinvol tijd en geld besteden
- Vraag naar Zendingsreizen voor Groepen
- Onbereikten in Nederland
- Relatie-evangelisatie en discipling into missions
- Media mogelijkheden
- De wereld is heel klein geworden; mensen zijn steeds meer gewend elders te wonen en werken
- Grote kerk in NL

Zwakke punten

- Veel parttimers, vrijwilligers en thuiswerkers
- Meerdere vestigingen
- Slechte bereikbaarheid Emmeloord
- Moeite met hoge compliance-eisen
- Onrustige periode door veel wijzigingen (internationale missie, strategie, reorganisatie)
- Lage naamsbekendheid
- Relatief hoog verloop onder donateurs door persoonlijk-supportmodel
- Onderbezetting, onvervulde vacatures
- Grote doelstellingen niet in lijn met niveau organisatie
- Huidig supportmodel
- Ondanks groter personeelsbestand en hoge automatisering geen groei in zendelingen door de jaren heen
- Onderbezetting ICT en Fondsenwerving belemmert effectieve digitalisering en doelgroepencommunicatie
- Onvoldoende wervingskracht nieuwe deelnemers
- Geen 'zendings' mogelijkheden in NL voor 6 tot 12 maanden

Bedreigingen:

- Groeiende weerstand tegen christelijk geloof (nationaal en internationaal)
- Verbod op evangeliseren en bekeren in sommige landen
- Inperking fiscale faciliteiten giften
- Fraude-incidenten bij goededoelenorganisaties ondermijnen vertrouwen
- Schijnbare voorkeur voor 'relief en development' (temporal well-being)
- Groeiende angst voor vluchtelingen en Islam
- Duur van long-term commitment neemt af
- Mismatch Nederlandse cultuur met cultuur in onbereikten gebieden
- Afnemende bereidheid om welvaart in te leveren
- Cultureel beperkte vrijheid van uitdragen geloof
- Complexe regelgeving en compliance-eisen
- Gelatenheid onder christenen wat betreft bereiken van de onbereikten

9.2 RISICOBEBEERSING

Er is in 2016 een uitgebreide risicoanalyse gemaakt. Bespreking daarvan in bestuur en leiderschapsteam hebben inmiddels plaatsgevonden. OM-Nederland heeft de volgende aspecten als de meeste risicovolle gedefinieerd:

- Kwetsbaarheid op het gebied van ICT-systemen;
- Kwalitatieve invulling van de vacatures en daardoor werkdruk;
- Kostenontwikkeling;
- Beperkte mobilisatiecapaciteit;
- Compliance eisen;
- Fiscale en juridische kennis beperkt.

Eind 2017 is gestart met de implementatie van een nieuwe CRM-systeem dat onder andere gebruikt wordt voor de integrale giftenregistratie. Daarnaast is een plan opgesteld voor de uitfasering van lokale, kwetsbare systemen.

Verdergaande automatisering van processen en taken maakt de afhankelijkheid van systemen minder groot. Invulling van de vacatures is lastig als gevolg van het bestaande persoonlijke supportmodel.

Zowel de inkomsten- als de kostenontwikkeling wordt maandelijks gevolgd.

Door goede communicatie en evenementen willen we meer mensen mobiliseren om hun roeping te volgen en uit te gaan om het Evangelie te delen. De fiscale en juridische kennis wordt waar nodig ingehuurd.

9.3 RISICOPROFIEL

OM-Nederland wil mensen uitzenden en middelen inzetten om het Evangelie te verspreiden. De grootste risico's zijn dat mensen niet meer voor lange of korte termijn uitgezonden willen worden of dat er niet voldoende financiële steun is voor de zendingswerker. Daarnaast is er een risico dat er iets gebeurt met mensen in het veld: van het slachtoffer worden van een natuurramp tot betrokkenheid bij een verkeersongeluk. Dit zou ertoe kunnen leiden dat mensen geen middelen meer willen geven, omdat ze het risico voor uitzending niet verantwoord vinden.

9.4 RISICOMANAGEMENT

OM is bereid een zeker risico te nemen door naar landen te gaan waar het Evangelie niet bekend is. In

crisis- of andere onveilige situaties besluit de uitgezondene zelf, in overleg met de veldleider, of terugkeer naar Nederland nodig of wenselijk is. Ook de kerkelijke gemeente die uitzendt en verantwoordelijkheid neemt, heeft een rol in deze overweging. Iedere uitgezondene maakt zelf de keuze hoe ver men wil gaan en hoeveel risico hij of zij bereid is te lopen voor het brengen van het Evangelie, met dien verstande dat in sommige gevallen de veldleider de keuze tot terugkeer kan en moet maken voor de uitgezondene. De veldleider kan in onveilige situaties uiteraard nooit voor de uitgezondenen besluiten dat ze moeten blijven.

Om de gevolgen van een calamiteit, natuurramp, verkeersongeluk, kidnapping e.d. op te kunnen vangen heeft OM-International en OM-Nederland een crisismanagement plan ontwikkeld. Alle medewerkers zijn hiervan op de hoogte. Ter preventie van dit soort calamiteiten zijn er in veel risicovolle velden security officers, die voortdurend de veiligheidssituatie monitoren en richtlijnen geven voor de mensen op het betreffende veld.

Er zijn procesbeschrijvingen en checks ingebouwd in het werkproces om te voorkomen dat dergelijke niet wenselijke situaties makkelijk kunnen ontstaan. Er is een continuïteitsreserve vastgesteld om de gevolgen op te kunnen vangen, wanneer we onverhoopt niet langer mensen kunnen uitzenden of geen middelen meer ontvangen. Deze reserve biedt ons de mogelijkheid om het werk van OM verantwoord af te kunnen wikkelen indien nodig. Er zijn in het afgelopen jaar geen gebeurtenissen zoals hierboven benoemd voorgekomen.

9.5 CONTINUÏTEIT

In financieel opzicht is 2017 een aanzienlijk beter jaar geweest dan 2016. De totale baten zijn met bijna 7 procent gestegen, terwijl de lasten met circa 2,5 procent zijn gedaald. Het resultaat in 2017 (inclusief mutaties fondsen) is € 87.227. Doordat het saldo van de bestemmingsfondsen in lijn met ons beleid verder is gedaald met € 70.103 kon in totaal € 157.330 worden toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

De continuïteitsreserve is met een stand van € 244.234 weliswaar nog niet op het vereiste niveau, maar met de verdere uitvoering van het financiële verbeterplan dat in 2017 is opgesteld, zal naar verwachting de continuïteitsreserve binnen afzienbare tijd weer op het vereiste niveau zijn.

10

JARREKENING

10.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017 (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIVA

Bedragen in €		31-12-2017		31-12-2016
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	(10.7.1)	56.038		6.000
Materiële vaste activa	(10.7.2)	23.528		18.001
Financiële vaste activa	(10.7.3)	70.797		93.386
			<u>150.363</u>	<u>117.387</u>
Vlottende activa				
Voorraden	(10.7.4)	15.163		21.979
Vorderingen	(10.7.5)	180.396		164.358
Liquide middelen	(10.7.6)	784.285		476.918
			<u>979.844</u>	<u>663.255</u>
Totaal activa		1.130.207		780.642

PASSIVA

Bedragen in €		31-12-2017		31-12-2016
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	(10.7.7)	244.234		86.904
Bestemmingsreserves	(10.7.8)	-		
		<u>244.234</u>		<u>86.904</u>
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	(10.7.9)	152.473		222.576
			<u>396.707</u>	<u>309.480</u>
Schulden				
Langlopende schulden	(10.7.10)	32.000		16.000
Kortlopende schulden	(10.7.11)	701.500		455.162
			<u>733.500</u>	<u>471.162</u>
Totaal passiva		1.130.207		780.642

10.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN				
Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Baten (10.8)				
Baten van particulieren	2.877.753	2.764.135	2.353.605	3.100.000
Baten van bedrijven	237.795	445.749	168.131	500.000
Baten van subsidies en overheden	0	0	0	
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	220.787	301.285	354.379	300.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.252.897	871.286	1.223.858	1.300.000
Som van de geworven baten	4.589.232	4.382.455	4.099.973	5.200.000
<i>Baten als tegenprestatie voor de levering van</i>				
• Producten en/of diensten	484.731	167.332	644.952	500.000
• Overige baten	13.049	18.546	20.450	20.000
Som van de baten	5.087.012	4.568.333	4.765.375	5.720.000
Lasten				
Besteed aan doelstellingen (10.4)				
Voorlichting en bewustmaking	435.844	459.842	437.230	479.630
Binnenland	433.326	240.552	453.780	479.630
Buitenland	3.585.960	3.410.580	3.562.397	4.006.310
	4.455.130	4.110.974	4.453.407	4.965.570
Wervingskosten (10.4)				
Wervingskosten	89.889	71.397	219.120	169.280
Beheer en administratie (10.4)				
Kosten van beheer en administratie	442.041	511.547	444.877	507.840
Som van de lasten	4.987.060	4.693.918	5.117.404	5.642.690
Saldo voor financiële baten en lasten	99.952	125.585-	352.029-	77.310
Saldo financiële baten en lasten	12.725-	13.179-	14.904-	15.000-
Saldo van baten en lasten	87.227	138.764-	366.933-	62.310

10.3 BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN		
Bedragen in €	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Resultaatbestemming reserves		
Continuïteitsreserve	157.330	187.132-
Bestemmingreserves	-	13.894-
	157.330	201.026-
Resultaatbestemming fondsen		
Bestemmingsfondsen	70.103-	165.907-
Totaal	87.227	366.933-

10.4 OVERZICHT LASTENVERDELING

OVERZICHT LASTENVERDELING

Bedragen in €

Bestemming	Doelstellingen			Werving baten	Beheerskosten	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016	Begroot 2018
	Voorlichting en bewustmaking	Binnenland	Buitenland	Fondsenwerving	Beheer en Adm.				
Lasten (10.9)									
Verstrekke (project-) subsidies en bijdragen	2.474	164.099	451.454	1.702	3.036	622.765	597.927	572.854	659.000
Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties	23.685	14.901	2.638.265	5.248	14.203	2.696.302	2.376.995	2.764.663	2.730.480
Aankopen en verwervingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitbesteed werk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Communicatiekosten	132.341	2.230	235	46.670	3.947	185.423	132.109	178.948	200.000
Personeelskosten	275.518	212.235	484.211	33.724	234.827	1.240.515	1.316.625	1.274.979	1.710.000
Huisvestingskosten		812			38.680	39.492	44.368	45.792	43.000
Kantoor- en algemene kosten	1.826	39.049	11.795	2.545	133.503	188.718	212.151	260.800	255.000
Afschrijvingen					13.845	13.845	13.743	19.368	45.210
Totaal lasten	435.844	433.326	3.585.960	89.889	442.041	4.987.060	4.693.918	5.117.404	5.642.690

Gemiddeld aantal fte's									
2016 werkelijk	6	7	18	1	5	37			
2016 begroot	6	6	18	3	5		38		
2015 werkelijk	6	6	15	1	5			33	
2017 begroot	7	8	18	2	5				40

Doelbestedingspercentage van de baten									
Bestedingen doelstellingen/totale baten						87,6%	90,0%	93,5%	79,6%
Doelbestedingspercentage van de lasten									
Bestedingen doelstellingen/totale lasten						89,3%	87,6%	87,0%	88,8%
Wervingspercentage									
Wervingskosten						1,8%	1,5%	4,3%	3,0%
Geworven baten						80,8%	84,4%	77,3%	81,8%
Kosten beheer en administratie									
Kosten beheer en administratie/totale lasten						8,9%	8,8%	8,4%	9,0%

10.5 KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

KASSTROOMOVERZICHT		
Bedragen in €	2017	2016
Kasstroom uit activiteiten		
Resultaat	87.227	366.932-
Afschrijvingen	13.845	19.368
	101.072	347.564-
Mutaties in:		
Vorraden	6.815	36.385
Debiteuren	5.027	397
Vorderingen	21.066-	37.553
Kortlopende schulden	246.337	45.066
	237.113	119.401
Totale kasstroom uit activiteiten	338.185	228.163-
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in (im)materiële vaste activa	69.408-	19.741-
Kasstroom uit financieringen		
Afname financiële vaste activa	22.590	5.343-
Toename overige financiële vaste activa	-	19.118
Toename langlopende schulden	16.000	11.200-
	38.590	2.575
Totale kasstroom	307.367	245.329-
Saldo liquide middelen begin	476.918	722.247
Totale kasstroom	307.367	245.329-
Saldo liquide middelen eind	784.285	476.918

10.6 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN VAN BEPALING VAN HET RESULTAAT

10.6.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 (aangepast 2016) voor 'Fondsenwervende Organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

Stelselwijziging als gevolg van toepassing nieuwe Richtlijn 650

De presentatie van de staat van baten en lasten is gewijzigd conform het nieuwe model van Richtlijn 650. De aanpassingen hebben geen impact op de omvang van de reserves en fondsen en het saldo van baten en lasten. De aanpassingen hebben met name gevolgen gehad voor de presentatie van de baten (nieuwe indeling naar de aard van de gever).

10.6.2 VERGELIJKENDE CIJFERS

Waar nodig zijn de vergelijkende cijfers aangepast aan de presentatie in deze jaarrekening.

10.6.3 ALGEMENE GRONDSLAGEN VAN WAARDERING

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

10.6.4 VREEMDE VALUTA

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen een maandelijks vastgestelde koers door Operation Mobilization.

De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

10.6.5 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen. De kosten welke voor activering in aanmerking komen zijn alleen die kosten die direct verband houden met de implementatie van software. Onderzoekskosten worden niet geactiveerd. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

10.6.6 MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

10.6.7 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De onder de financiële vaste activa opgenomen uitgegeven leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden, waar van toepassing, afzonderlijk in de toelichting vermeld.

10.6.8 VOORRADEN

Vorraden (boeken en publicaties) worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De voorraden zijn bestemd in het kader van de doelstelling.

10.6.9 VORDERINGEN, LIQUIDE MIDDELEN, SCHULDEN EN OVERLOPENDE ACTIVA EN PASSIVA

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

10.6.10 RESERVES EN FONDSEN

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

10.6.11 ALGEMENE GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

10.6.12 BATEN

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

10.6.13 BESTEDINGEN

De bestedingen zijn onderverdeeld naar doelstelling. Directe bestedingen worden rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen.

Indirecte kosten zoals huisvestingskosten, kantoorkosten en personeelskosten worden ook rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen voor zover die geregistreerd zijn per doelstelling. Niet geregistreerde kosten per doelstelling worden niet toegerekend maar meegenomen in de beheer- en administratiekosten.

Er vinden geen doorbelastingen plaats. Naast de doelstellingen zijn er nog kosten voor Fondsenwerving en Beheer en Administratie.

Van alle door OM-Nederland ontvangen supportgiften is 10% ingehouden voor bekostiging van de eigen organisatie. Door OM-International wordt 1% ingehouden voor kosten en 2% voor een solidariteitsfonds, het Global Impact Fund.

Van alle door OM-Nederland ontvangen projectgiften wordt 10% ingehouden voor bekostiging van de eigen organisatie. Door OM-International wordt 1% ingehouden voor kosten en 2% voor een solidariteitsfonds, het Global Impact Fund. Een uitzondering hierop vormen de baten uit fondsenwerving van derden. Hier heeft al een inhouding op plaatsgevonden. OM-Nederland stuurt deze giften volledig door.

10.6.14 BELEGGINGSBELEID

De tijdelijk overtollige liquide middelen worden risicoloos belegd bij betrouwbare banken. Dat betekent in de praktijk spaartegoeden met een goede rente of bij een langere horizon in obligaties die aangehouden worden tot het einde van de looptijd.

10.6.15 PERSONEELSBELONING

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Voor alle werknemers is er een verplichte pensioenverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Een uitzondering betreffen de medewerkers die op vrijwillige basis door OM zijn uitgezonden. Zij kunnen op vrijwillige basis een pensioenverzekering afsluiten.

10.7 TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

10.7.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Bedragen in €	2017	2016
<i>Stand per 1 januari</i>		
Aanschafwaarde	60.000	60.000
Cumulatieve afschrijvingen	54.000-	42.000-
	6.000	18.000
<i>Mutaties boekjaar</i>		
Investeringsen	56.038	-
Afschrijvingen	6.000-	12.000-
	50.038	12.000-
<i>Stand per 31 december</i>		
Aanschafwaarde	116.038	60.000
Cumulatieve afschrijvingen	60.000-	54.000-
	56.038	6.000

Het relatiebeheersysteem I-Connect is per 31 december 2017 volledig afgeschreven. Met ingang van 1 januari 2018 is OM Nederland overgestapt naar een nieuw relatiebeheersysteem genaamd Salesforce. Met de afschrijving wordt in 2018 gestart, het moment van ingebruikname. De betalingsmodule binnen het systeem wordt in 3 jaar afgeschreven, de rest van het pakket in 5 jaar.

10.7.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Bedragen in €	2017	2016
<i>Stand per 1 januari</i>		
Aanschafwaarde	68.418	66.021
Cumulatieve afschrijvingen	50.417-	60.393-
	18.001	5.628
<i>Mutaties boekjaar</i>		
Investeringsen	13.370	19.741
Desinvesteringen	-	17.344-
Afschrijvingen	7.843-	7.368-
Afschrijving desinvesteringen	-	17.344
	5.527	12.373
<i>Stand per 31 december</i>		
Aanschafwaarde	81.788	68.418
Cumulatieve afschrijvingen	58.260-	50.417-
	23.528	18.001

Afschrijvingen betreft 20% voor kantoorinventaris en films, beeld en geluid. Het percentage afschrijving computerapparatuur bedraagt 25%.

De materiële vaste activa zijn in gebruik voor de bedrijfsvoering.

10.7.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Bedragen in €	2017	2016
Deelname aankoop woning	12.000	12.000
Balans per 31 december	12.000	12.000

Om OM haar doelen te laten verwezenlijken in Den Haag was woonruimte nodig. Daarvoor heeft OM een aandeel gekocht in een woonhuis. De deelname zal terugbetaald worden op het moment dat de woning wordt vervreemd. Er zijn geen zekerheden afgegeven.

De leningen en voorschotten zijn gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs en hebben een looptijd van minimaal 1 jaar.

Bedragen in €	2017	2016
Leningen en voorschotten (doelstelling)	58.797	81.386
<i>Het verloop is als volgt:</i>		
Stand per 1 januari	110.590	99.743
Bij: nieuw verstrekte leningen	-	104.575
Af: Aflossingen lopend boekjaar	30.289	93.728
Saldo per 31 december	80.301	110.590
Af: Te ontvangen aflossingen kortlopend	21.504	29.204
Balans per 31 december	58.797	81.386

Het betreft de volgende leningen:

Een lening aan **OM Oostenrijk**, voor de aanschaf van een trainingscentrum. De lening is verstrekt in 2004 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 50.000. Vanaf het jaar 2010 zal er in 100 maandelijkse termijnen van € 500 worden afgelost. Vervroegde aflossing is mogelijk. Deze lening is in 2017 volledig afgelost.

Een lening aan de **Stichting Huisvesting OM** ten behoeve van nieuwbouw/uitbreiding van het OM kantoor aan de Assemblageweg 9 in Emmeloord. De lening is verstrekt in 2013 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 80.108. Aflossing zal plaatsvinden in 80 maandelijkse termijnen van € 1.000, voor het eerst in januari 2014 en voor het laatst in augustus 2021. Het rentepercentage bedraagt 4% per jaar.

Een lening aan **OM België**, voor het kantoor. De lening is verstrekt in 2013 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 10.000. Het betreft een annuïteitenlening met een rente van 4% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in vijf jaarlijkse annuïteiten van € 2.200 met ingang van 31 december 2013. Deze lening is in 2017 volledig afgelost.

Een lening aan het OM schip, de **MV Logos Hope**, voor de aanschaf van personenbusjes. De lening is verstrekt in 2013 en het oor-

spronkelijke bedrag bedraagt € 5.000. Over de lening wordt geen rente geheven. Aflossing zal plaatsvinden in 5 jaarlijkse termijnen van € 1.000 met ingang van 31 december 2013. Deze lening is in 2017 volledig afgelost.

Een lening aan **OM Chili**. De lening is verstrekt in 2015 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 25.000. Over de lening wordt een rente geheven van 2% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in 50 maandelijkse termijnen van € 500 met ingang van augustus 2016.

Een lening aan **OM Ierland**, voor een gebouw. De lening is verstrekt in 2016 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 20.000. Over de lening wordt een rente geheven van 3% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in 60 termijnen van € 333,33. Vervroegde aflossing is mogelijk. Deze lening is in 2016 in zijn geheel afgelost.

Een lening aan de **familie v.d. Grijn**, werkzaam met OM in Zuid-Afrika, voor de aanschaf van een woning. Het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 82.400 en de rente bedraagt 5% per jaar. In 2016 is er eenmalig € 47.400 afgelost. Het restant van de lening ad. € 35.000 wordt in 119 gelijke termijnen van € 292 afgelost met een slottermijn van € 252.

VLOTTENDE ACTIVA

10.7.4 VOORRADEN

Bedragen in €	2017	2016
Boeken en Bijbels	15.163	21.979

10.7.5 VORDERINGEN

Bedragen in €	2017	2016
Vooruitbetaalde bedragen	51.014	25.322
Nog te ontvangen bedragen	129.382	139.036
Balans per 31 december	180.396	164.358
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>		
Verzekeringspremies	370	12.471
Pensioenpremies	7.681	7.220
Vooruitbetaalde giften	42.963	5.631
Balans per 31 december	51.014	25.322
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>		
Debiteuren	2.878	7.904
Rente giro- en bankrekeningen	316	1.334
Te ontvangen aflossingen komend boekjaar	21.504	29.204
Vereniging Prisma	5.681	5.681
EO Metterdaad/ giften uit acties van derden	35.569	59.032
Rekening courant Jongerencentrum Heelal	6.450	6.913
Overig	56.985	28.968
Balans per 31 december	129.382	139.036

De voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

10.7.6 LIQUIDE MIDDELEN

Bedragen in €	2017	2016
Euro Kas	435	1.402
Rekening courant ING Bank	19.233	14.742
Rekening courant Rabobank	482.745	57.324
Spaarrekeningen Rabobank	281.872	403.450
Balans per 31 december	784.285	476.918

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

PASSIVA

10.7.7 CONTINUÏTEITSRESERVE

Bedragen in €	2017	2016
Saldo per 1 januari	86.904	274.036
Mutatie volgens resultaatbestemming	157.330	187.132-
	244.234	86.904

De continuïteitsreserve is bedoeld om de verplichtingen aan derden en eigen medewerkers te kunnen nakomen. De continuïteitsreserve dient als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte calamiteiten om zo het activiteitsniveau gedurende enige tijd te kunnen handhaven of de tijd te hebben de activiteiten te beëindigen.

In 2011 heeft Goede Doelen Nederland (voorheen VFI) de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen vastgesteld waarin onder meer is bepaald wat de maximale omvang van de continuïteitsreserve mag zijn: 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, waarbij eenduidig is gedefinieerd wat tot de kosten van de werkorganisatie moet worden gerekend.

Het bestuur heeft uitgangspunten opgesteld voor de berekening van de hoogte van de gewenste continuïteitsreserve. Op dit moment is volgens die berekeningsmethodiek € 310.000 benodigd. Derhalve bevindt de hoogte van de continuïteitsreserve zich nu enigszins onder het gewenste niveau.

10.7.8 BESTEMMINGSRESERVES

Bedragen in €	2017	2016
Saldo per 1 januari	-	13.894
Mutatie volgens resultaatbestemming	-	13.894-
Aanvulling bestemmingsfondsen	-	-
	-	-

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt weer te geven:

	Saldo 01-01-17	Toegevoegde reserves	Bestede reserves	Aanvulling bestemmings- fondsen	31-12-17
GO Conferentie	-	177.975	177.975	-	0
Algemeen Fonds/Wereldwijde Projecten	-	513.165	513.165	-	-
	-	691.140	691.140	-	0

Bestemmingsreserves zijn door het bestuur bepaald en betreffen geen verplichting.

Bestemmingsreserve GO Conferentie

Operatie Mobilisatie houdt per jaar twee oriëntatieconferenties voor nieuwe werkers. In januari wordt deze in Duitsland gehouden en in augustus in Nederland (De Kroeze Danne). De administratie van de januari conferentie wordt door OM Duitsland gevoerd en de augustus conferentie door OM Nederland. Om het vermogen van de augustus GO conferentie (GO staat voor Global Orientation) boekhoudtechnisch te scheiden wordt hiervoor een bestemmingsreserve aangehouden.

Algemeen Fonds/Wereldwijde Projecten

Deze reserve bestaat uit giften die zonder aangegeven bestemming zijn ontvangen en besteed aan de bestemmingen die door het bestuur zijn bepaald.

10.7.9 BESTEMMINGSFONDSEN

Bedragen in €	2017	2016
Stand per 1 januari	222.576	388.483
Mutatie volgens resultaatbestemming	70.103-	165.907-
Stand per 31 december	152.473	222.576

Binnen OM Internationaal zijn er vele projecten in diverse landen. De meeste binnenkomende gelden gaan direct door naar de projecten. Een uitzondering vormen de fondsen, waarbij bestuur en/of management van OM Nederland zelf kan bepalen aan welke projecten het geld wordt besteed. Dit binnen het kader van de doelstelling van het betreffende fonds.

Het verloop van de bestemmingsfondsen is als volgt weer te geven:

	Saldo 01-01-17	Ontvangen fondsen	Bestede fondsen	Saldo 31-12-17
Logos Hope/ Global South Initiative	4.090	12.830	7.942	8.978
Bezoekersdek Logos Hope	512	-	512	-
Bijbels voor de moslimwereld	4.236	2.784	4.595	2.425
Afghanistan-Bliss Project	26.078	18.966	45.044	-
Re-entry Fondsen	10.205	20.959	17.812	13.352
Fondsen uitgezonden buitenland	57.476	472.460	482.996	46.940
Fonds Desiree naar China	2.783	2.071	4.854	-
Fonds Vluchtelingenwerk Europa	9.090	538	9.618	10
Fonds Freedom Challenge	4.048	8.537	12.298	287
Gods Marine Fonds	1.713	5.229	6.442	500
Hulpverleningsfonds algemeen	7.965	3.272	820	10.417
IOAN-Ouderenproject Moldavië	1.490	400	1.562	328
Fonds Jongerenwerk Algemeen	-	12.942	9.380	3.562
Fonds Kairos Cursus	1.355	6.043	4.275	3.123
Kings Academy	787	750	1.537	-
Lectuur India	1.296	2.276	2.925	647
Mediafonds	2.390	2.218	4.405	203
Logos Hope Projectenfonds	2.673	2.106	4.689	90
Fonds studie Makarios Egypte	-	7.825	6.175	1.650
Leadership Matters Course	23.179	-	483	22.696
Medische Zorg India	260	393	443	210
Zendingswerk Nederland	2.758	9.908	3.437	9.229
Moslimwerk wereldwijd	2.347	15.865	11.780	6.432
Persoonlijk Projectenfonds	4.520	5.317	9.837	-
Fonds Muziekbediening	-	15.798	8.414	7.384
National Workers Fonds	697	27.975	21.085	7.587
Fonds Noodhulp Nepal	44.771	-	44.771	-
Fonds Rivierenschip Europa	1.316	955	2.242	29
Starthulp	924	4.176	3.137	1.963
Sponsorgeld Teenstreet	17	1.819	1.828	8
Voorgangers India	1.241	2.656	3.112	785
Vrouwenwerk Wereldwijd	2.351	5.284	6.593	1.042
Fonds support zendelingen	8	3.365	777	2.596
	222.576	675.717	745.820	152.473
Fonds EO Metterdaad	-	397.360	397.360	-
	222.576	1.073.077	1.143.180	152.473

TOELICHTING FONDSEN:

Logos Hope/ Global South Initiative • In 2016 bracht de Logos Hope een bezoek aan Afrika. Vanuit dit fonds worden projecten ondersteund waarbij de Logos Hope in Afrika bij betrokken zal zijn. Tevens worden vanuit dit fonds andere projecten in Afrika ondersteund.

Bezoekersdek Logos Hope • De Logos Hope heeft een dek dat open wordt gesteld voor bezoekers. Na 5 jaar is het nodig om het dek te renoveren. Hiervoor is de Logos Hope fondsen aan het werven.

Bijbels voor de Moslimwereld • Fonds voor de verspreiding van Bijbels en andere lectuur binnen de moslimwereld.

Afghanistan - Bliss Project • Hulp en voorlichting voor vrouwen voor en tijdens de bevalling.

Re-entry Fondsen • Fonds om Nederlandse OM'ers na terugkeer uit het buitenland op weg te helpen.

Fondsen uitgezonden buitenland • De meeste OM'ers die in het buitenland werken vallen financieel onder het veld waar zij werken. In sommige gevallen lopen hun financiën via OM Nederland, die daar aparte fondsen van bijhoudt.

Fonds Desiree naar China • Gelden in dit fonds zijn bestemd voor een reis naar China, om praktische hulp te bieden aan lokale inwoners met een handicap. Voorheen maakte dit fonds nog deel uit van het Hulpverleningsfonds. In 2016 is er voor dit doel een apart fonds gestart.

Fonds Vluchtelingenwerk Europa • Dit fonds is bestemd voor Europese hulp aan vluchtelingen. Diverse landen in OM zijn betrokken bij deze hulp. Voorheen maakte dit fonds nog deel uit van het Hulpverleningsfonds. In 2016 is er voor dit doel een apart fonds gestart.

Fonds Freedom Challenge • Hulp aan vrouwen in de wereldwijde mensenhandel.

Gods Marine Fonds • Fonds van waaruit wordt voorzien in een hulpvraag van OM Schepen.

Hulpverleningsfonds • Fonds voor het steun geven bij calamiteiten, zoals hongersnoden en natuurrampen.

IOAN - ouderenproject Moldavië • Dit fonds is ingesteld voor een team van vrijwilligers die fondsen werft t.b.v. het IOAN project in Moldavië, vanuit dit fonds wordt een ouderenproject in Moldavië gesteund.

Fonds Jongerenwerk Algemeen • Fonds voor het jongerenwerk van OM in Nederland.

Fonds Kairos Cursus • Sinds 2015 worden er Kairos cursussen in Nederland aangeboden, waar OM bij betrokken is. In dit fonds worden deelnemersgelden geboekt, alsook specifieke giften voor de cursus. Vanuit dit fonds worden ook de uitgaven betaald.

The Kings Academy • Fonds voor schoolgeld.

Lectuur India • Fonds voor lectuurverspreiding binnen India.

Mediafondsen • Fonds speciaal bestemd voor de verspreiding van lectuur en andere media binnen de OM wereld. Tot en met 2015 was de naam van dit fonds Lectoriefonds.

Logos Hope Projectenfonds • Fonds ter ondersteuning van het werk van de Logos Hope.

Fonds studie Makarios Egypte • Fonds ter ondersteuning van een studie van een lokale werker.

Leadership Matters Course • De Leadership Matters Course is een leiderschapscursus van ongeveer twee weken die meerdere keren per jaar wereldwijd wordt gegeven. Het is vooral bedoeld voor zendelingen en leiders van kerken die geïnteresseerd zijn in het onderwerp leiderschap en hier meer over willen leren. Vanuit Nederland maakt Joop Strietman onderdeel uit van het team dat de cursussen voorbereidt en coördineert.

Medische Zorg India • Fonds voor Medische Zorg in India.

Zendingswerk Nederland • Voor jongeren- en migrantenwerk in Nederland. OM-Nederland heeft o.a. twee jongerencentra in Nederland, in Delft en Emmeloord.

Moslimwerk wereldwijd • Fonds voor algemene doeleinden binnen het werk onder moslims in het Midden Oosten.

Persoonlijk projectenfonds • Dit fonds betreft een fonds op naam. Samen met de donor wordt bekeken waar gelden worden ingezet.

Fonds Muziekbediening • Fonds voor kosten diverse muziekbedieningen in binnen- en buitenland.

National Workers Fonds • Fonds voor financiële steun aan lokale OM werkers.

Fonds Noodhulp Nepal • Fonds voor lange termijn hulp aan slachtoffers van de aardbeving in Nepal. Voorheen maakte dit fonds deel uit van het Hulpverleningsfonds. In 2016 is er een apart fonds gestart voor dit doel.

Fonds Rivierenschip Europa • Fonds bekostiging van een onderzoek naar de mogelijke aanschaf van een rivierenschip.

Starthulp • Fonds voor financiële steun aan zendingswerkers wereldwijd om hen in hun eerste jaar te helpen terwijl ze support opbouwen.

Sponsorgeld TeenStreet • Fonds voor ontvangen sponsorgeld tijdens het OM jongeren-evenement TeenStreet, dat ieder jaar in augustus plaatsvindt.

Voorgangers India • Fonds bestemd voor financiële bijdrage aan voorgangers van Good Shepherd Community Churches in India. Giften voor dit fonds zijn niet op naam gegeven. Op naam gegeven giften zijn buiten dit fonds om rechtstreeks doorgestuurd naar de voorgangers.

Vrouwenwerk Wereldwijd • Bestemd voor het vrouwenwerk in diverse landen.

Fonds support zendelingen • Fonds ter ondersteuning van zendelingen die extra financiële steun kunnen gebruiken.

Fonds EO Metterdaad • Fonds voor ontvangen gelden van EO Metterdaad. Op dit fonds worden door OM-Nederland geen administratiekosten ingehouden.

10.7.10 LANGLOPENDE SCHULDEN

Bedragen in €	2017	2016
Saldo per 1 januari	27.200	44.400
Ontvangen leningen	30.000	-
Aflossingen	14.200-	17.200-
	43.000	27.200
Kortlopend deel	11.000-	11.200-
Saldo per 31 december	32.000	16.000

Dit betreffen een viertal leningen.

- De eerste betreft een annuïteitenlening van oorspronkelijk € 10.000,- voor het OM kantoor in België. De lening is in 2013 aangegaan. Aflossing vindt plaats in 5 jaarlijkse annuïteiten van € 2.200,- met ingang van het jaar 2013. De rente van deze lening bedraagt 4% per jaar, welke tezamen met de aflossing op annuïteits-basis in gelijke bedragen per jaar wordt voldaan. Deze lening is in 2017 volledig afgelost.
- De tweede betreft een lening van oorspronkelijk € 5.000,- voor het fonds Busjes op de Logos Hope. De gelden voor dit fonds worden aangewend voor de aanschaf van personen busjes voor het schip MV Logos Hope. De lening is in 2013 aangegaan. Aflossing vindt plaats in 5 jaarlijkse termijnen van € 1.000,- met ingang van het jaar 2013. Deze lening is rentevrij. Deze lening is in 2017 volledig afgelost.
- De derde betreft een lening van € 32.000,- voor het OM werk in Namibië. De lening is aangegaan in 2015. Aflossing vindt plaats in 4 termijnen van € 8.000,- met ingang van het jaar 2016. De rente van deze lening bedraagt 6% per jaar, welke tezamen met de aflossing op annuïteits-basis in gelijke bedragen per jaar wordt voldaan. De rente is overigens verschuldigd met ingang van het jaar 2015.
- De vierde betreft een lening van € 30.000,- voor OM Nederland. De lening is ingegaan in december 2017. Aflossing vindt plaats in 10 termijnen van € 3.000,- met ingang van het jaar 2017. De rente van deze lening bedraagt 4% per jaar, welke tezamen met de aflossing op annuïteits-basis in gelijke bedragen per jaar wordt voldaan.

10.7.11 KORTLOPENDE SCHULDEN

Bedragen in €	2017	2016
<i>Deze post is als volgt samengevat:</i>		
Rekening-courant OM Internationaal	498.390	260.595
Nog door te sturen gelden OM India	14.481	23.206
Nog te betalen bedragen	188.629	171.361
Saldo per 31 december	701.500	455.162
<i>Nog te betalen bedragen:</i>		
Loonbelasting en sociale premies	37.878	39.102
Salarissen	2.469	-
Vakantiegeld	60.077	46.945
Te betalen aflossingen komend boekjaar	11.000	11.200
Vooruitontvangen bedragen	-	16.304
Overige nog te betalen bedragen	77.205	57.810
	188.629	171.361

Rekening-courant OM Internationaal

Dit zijn giften die in december 2017 zijn ontvangen, maar op 10 januari 2018 zijn doorgestuurd aan ICH Clearing House. Iedere maand worden de ontvangen giften op de 10e van de volgende maand doorgestuurd naar ICH Clearing House.

10.7.12 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De volgende huurverplichtingen zijn aangegaan:

- Huur pand Assemblageweg 9 te Emmeloord, de jaarhuur bedraagt € 24.000,-.
- Huur kantoorruimte in het EO gebouw, Oude Amersfoortseweg 79 te Hilversum; de jaarhuur bedraagt € 8.700,-.

10.8 TOELICHTING OP DE BATEN

Met de invoering van de Richtlijn 650 (versie 2016) voor fondsenwervende organisaties is de presentatie van de baten ook gewijzigd, in onderstaande specificatie.

SPECIFICATIE NAAR OORSPRONG

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Baten van particulieren	2.877.753	2.764.135	2.353.605	3.100.000
Baten van bedrijven	237.795	445.749	168.131	500.000
Baten van subsidies en overheden	-	-	-	-
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	220.787	301.285	354.379	300.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.252.897	871.286	1.223.858	1.300.000
<i>Baten als tegenprestatie:</i>				
• producten en/of diensten	484.731	167.332	644.952	500.000
• overige baten	13.049	18.546	20.450	20.000
	5.087.011	4.568.333	4.765.375	5.720.000

De baten van particulieren bestaan uit donaties en giften ten bedrage van €4.108.339 en overige baten ten bedrage van €581.312. In 2017 waren er geen inkomsten uit nalatenschappen. Collecten, contributies en eigen loterijen en prijsvragen zijn niet van toepassing voor de organisatie.

10.9 TOELICHTING OP DE LASTEN

Met de invoering van de Richtlijn 650 (versie 2016) voor fondsenwervende organisaties is de presentatie van de lasten ook gewijzigd, in onderstaande specificatie.

OVERZICHT LASTENVERDELING

Bedragen in €		Doelstellingen			Werving baten	Beheerskosten				
Bestemming					Fondsenwerving	Beheer en Adm.	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016	Begroot 2018
Lasten	(10.9)	Voorlichting en bewustmaking	Binnenland	Buitenland	Fondsenwerving	Beheer en Adm.	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016	Begroot 2018
Verstrekke (project-) subsidies en bijdragen		2.474	164.099	451.454	1.702	3.036	622.765	597.927	572.854	659.000
Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties		23.685	14.901	2.638.265	5.248	14.203	2.696.302	2.376.995	2.764.663	2.730.480
Aankopen en verwervingen		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitbesteed werk		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Communicatiekosten		132.341	2.230	235	46.670	3.947	185.423	132.109	178.948	200.000
Personeelskosten		275.518	212.235	484.211	33.724	234.827	1.240.515	1.316.625	1.274.979	1.710.000
Huisvestingskosten			812			38.680	39.492	44.368	45.792	43.000
Kantoor- en algemene kosten		1.826	39.049	11.795	2.545	133.503	188.718	212.151	260.800	255.000
Afschrijvingen						13.845	13.845	13.743	19.368	45.210
Totaal lasten		435.844	433.326	3.585.960	89.889	442.041	4.987.060	4.693.918	5.117.404	5.642.690

10.9.1 VERSTREKTE (PROJECT)SUBSIDIES EN (PROJECT)BIJDRAGEN

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
10.9.1.1 Ministrykosten	132.067	140.749	124.754	134.000
10.9.1.2 Kosten weekenden en conferenties	200.867	216.714	211.833	215.000
10.9.1.3 Kosten korte zendingsreizen	289.831	240.464	236.267	310.000
	622.765	597.927	572.854	659.000

10.9.1-1 MINISTRYKOSTEN

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Kosten materialen	11.005	7.739	21.451	12.000
Etenswaren	5.336	2.538	3.168	5.500
OM ontmoetingsdagen	2.221	1.229	3.372	2.500
Giften aan anderen	105.864	116.574	90.573	106.000
Overige ministrykosten	7.641	12.669	6.190	8.000
	132.067	140.749	124.754	134.000

10.9.1-2 KOSTEN WEEKENDEN EN CONFERENTIES

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Accommodatie	96.702	110.294	106.372	100.000
Catering	47.404	38.350	38.052	50.000
Geluidsapparatuur en Licht	22.835	23.700	23.687	25.000
Programma	16.818	24.670	24.143	20.000
Organisatie	17.108	19.700	19.579	20.000
	200.867	216.714	211.833	215.000

10.9.1-3 KOSTEN KORTE ZENDINGSREIZEN

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Deelnemersbijdragen	239.915	206.099	192.578	250.000
Transport en overig	49.916	34.365	43.689	60.000
	289.831	240.464	236.267	310.000

10.9.2 AFDRACHT AAN VERBONDEN (INTERNATIONALE) ORGANISATIES

10.9.2-1 Bijdrage buitenland	2.604.135	2.279.399	2.658.657	2.635.480
10.9.2-2 Reis- en verblijfkosten	92.167	97.596	106.006	95.000
	2.696.302	2.376.995	2.764.663	2.730.480

10.9.2-1 BIJDRAGE BUITENLAND

Lonen en salarissen	268.340	264.393	256.406	270.000
Pensioenlasten	23.844	23.273	19.311	25.000
Overige personeelskosten	3.806	6.524	4.611	4.000
Reis- en verblijfkosten	61.400	76.484	51.386	65.000
Conferentiebijdragen	158.617	160.000	158.513	160.000
Ziektekosten en kompasverzekering vrijwilligers	161.254	177.794	175.641	165.000
Vrijwillige AOW bijdragen SVB vrijwilligers	48.400	62.350	63.906	50.000
ANW gat verz. Vrijwilligers buitenland	67	114	141	100
Levensverzekering vrijwilligers	7.437	8.458	12.065	8.000
Re-entry geld vrijwilligers buitenland	850	1.217	1.860	3.380
Schenken aan andere velden	520.490	412.826	822.986	530.000
Overige uitgaven buitenland	180.876	170.040	313.845	185.000
Doorgestuurd naar buitenland	1.168.754	915.926	777.986	1.170.000
	2.604.135	2.279.399	2.658.657	2.635.480

10.9.2-2 REIS- EN VERBLIJFKOSTEN

Autokosten- en kilometervergoedingen	54.676	56.807	62.887	55.000
Overige reis- en verblijfkosten	37.491	40.789	43.119	40.000
	92.167	97.596	106.006	95.000

10.9.3 COMMUNICATIEKOSTEN

10.9.3-1 Public Relations	139.957	120.535	143.065	148.000
10.9.3-2 Fondsenwerving	45.466	11.574	35.883	52.000
	185.423	132.109	178.948	200.000

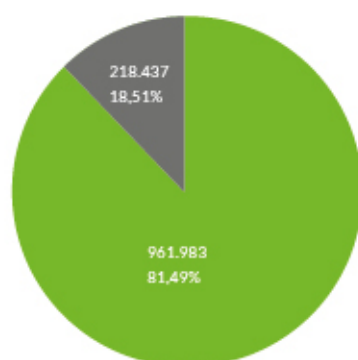
10.9.3-1 PUBLIC RELATIONS

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Advertenties en brochures	18.748	16.927	20.158	20.000
Ontwerp- en websitekosten	4.229	5.158	5.266	5.000
Kosten GO Magazine	65.405	55.905	70.256	68.000
Evenementenstands	41.690	42.259	42.017	45.000
Ambassadeurschap	8.960	0	5.368	9.000
Overige kosten PR	925	286	0	1.000
	139.957	120.535	143.065	148.000

10.9.3-2 FONDSENWERVING

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Mailingkosten	11.502	415	63	12.000
Kosten Telemarketing	26.153	11.159	35.820	30.000
Beheerskosten	7.811			10.000
	45.466	11.574	35.883	52.000

10.9.4 PERSONEELSKOSTEN

Alle werkers bij OM-Nederland worden ondersteund door een vriendenkring. Het doel is om zoveel mogelijk ondersteuning binnen te krijgen. Dit lukt niet altijd. In onderstaande grafiek is weergegeven welk deel van de loonkosten gedekt worden door supportgiften en welk deel uit algemene middelen wordt gefinancierd. Het totaal is niet gelijk aan de verantwoorde personeelskosten omdat hierin ook lasten voor het team, vrijwilligers, studiekosten en artiestenvergoedingen zijn opgenomen.

- Loonkosten gedekt uit supportgiften
- Loonkosten gedekt uit algemene middelen

In 2017 werkten in Nederland gemiddeld **26** (2016: 23) werknemers en **11** (2016: 10) in het buitenland (uitgedrukt in voltijdseenheden). De personeelskosten van de medewerkers in het buitenland zijn verantwoord onder paragraaf 10.9.10.

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Lonen en Salarissen	1.102.022	1.107.406	1.123.289	1.510.000
Pensioenlasten	74.421	77.215	72.511	102.600
Overige personeelskosten	70.765	132.004	95.887	97.400
Subtotaal	1.247.208	1.316.625	1.291.687	1.710.000
Ontvangen ziekengeld en uitkeringen	-6.693		-16.708	
Totaal	1.240.515	1.316.625	1.274.979	1.710.000

Het bestuur heeft de hoogte van de directiebeloning vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van de directiebeloning wordt ruim binnen de kaders van de *Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland en de Code Wijffels gebleven. De directiebeloning bedroeg in 2017 € 49.424 (2016: € 45.902). Aan de directeur, Marcus Spronk, zijn in 2017 geen leningen, garanties of voorschotten verstrekt.

TOELICHTING SALARIS DIRECTEUR 2017

Dienstverband	Totaal
Aard (looptijd)	onbepaald
uren	38
parttime percentage	100
periode	1/1-31/12
Bezoldiging in €	
<i>Jaarinkomen:</i>	
Bruto loon/salaris	37.200
Vakantiegeld	2.102
Sociale lasten	7.067
Belastbare vergoedingen	617
Pensioenlasten	1.944
Overige personeelsverzekeringen (verzuim, Arbo, etc.)	494
Totale bezoldiging 2017	49.424
<i>Totale bezoldiging 2016</i>	<i>45.902</i>

10.9.5 HUISVESTINGSKOSTEN

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Kantoorhuur	30.261	34.527	35.602	32.000
Energie, water en heffingen	7.099	7.602	6.402	8.000
Verzekeringen	1.862	1.862	1.809	2.000
Kantooronderhoud	270	377	1.979	1.000
	39.492	44.368	45.792	43.000

10.9.6 KANTOOR- EN ALGEMENE KOSTEN

10.9.6-1 Kantoorkosten	61.404	81.410	88.462	105.500
10.9.6-2 Overige algemene kosten	127.313	130.741	172.466	149.500
	188.717	212.151	260.928	255.000

10.9.6-1 KANTOORKOSTEN

Porti	6.152	2.905	7.326	8.000
ADSL en telefoonkosten	11.164	12.115	11.019	12.000
Kantoorbenodigdheden	6.473	6.310	10.410	10.000
Computerkosten	7.196	4.940	8.947	15.000
Onderhoudscontracten	30.419	55.140	50.760	60.500
	61.404	81.410	88.462	105.500

10.9.6-2 OVERIGE ALGEMENE KOSTEN

Bedragen in €	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2018
Abonnementen en contributies	27.560	27.965	24.738	35.000
Bestuurskosten	2.304	2.995	1.983	2.500
Accountantskosten	7.744	8.250	7.623	8.000
Administratiekosten	10.427	10.445	10.297	11.000
Administration grant OM International	17.315	37.665	18.709	18.000
Overige algemene kosten	61.963	43.421	108.988	75.000
	127.313	130.741	172.338	149.500

10.9.7 AFSCHRIJVINGEN

Afschrijvingen	13.846	13.743	19.368	45.210
----------------	--------	--------	--------	--------

10.9.8 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Financiële baten, ontvangen rente	5.217	2.571	3.028	3.000
Financiële lasten, betaalde rente	-17.941	-15.750	-17.932	-18.000
Saldo = last	-12.724	-13.179	-14.904	-15.000

10.10 VERSCHILLENANALYSE

10.10.1 INLEIDING

In de staat van baten en lasten zijn zowel de directe als indirecte kosten als bestedingen per doelstelling verantwoord. Er vinden geen doorbelastingen plaats tussen afdelingen. Hieronder staan de opvallendste ontwikkelingen ten opzichte van voorgaand jaar en afwijkingen ten opzichte van de begroting beschreven. We gaan in op de lasten die hoger zijn dan voorgaand jaar of begroot.

10.10.2 MINISTRYKOSTEN

De kosten voor materialen waren in 2017 hoger dan begroot. Er zijn vanuit de bestemmingsfondsen een aantal (kleine) uitgaven gedaan voor materialen die niet waren begroot. De post 'giften aan anderen' was in 2017 fors hoger dan in 2016, maar lager dan begroot in 2017. Het betreft doorbetaalde giften aan OMers die terug zijn gekeerd uit het buitenland en voor een bepaalde periode hun giften doorbetaald krijgen. (zg. re-entry giften).

10.10.3 HUISVESTINGSKOSTEN

In 2017 is er een correctie geweest op de huur van de kantoorruimte in het E.O. gebouw, welke betrekking heeft op de jaren 2016 en 2017.

10.10.4 KANTOORKOSTEN

De kosten voor onderhoudscontracten in 2017 worden gevormd door kosten voor het computerprogramma I-Connect, die vanuit Amerika aan OM Nederland zijn doorberekend. De kosten zijn volgens een verdeelsleutel voornamelijk verdeeld onder Amerika en Nederland. De verwachting was dat meer landen aan dit project zouden bijdragen, maar dat is niet gebeurd. In 2017 is er een bedrag van € 20.000 ontvangen als ICT grant GIF voor kosten BBEC deze is in één keer afgeboekt op de kosten voor onderhoudscontracten. Overigens is I-Connect per 1 januari 2018 vervangen door het CRM systeem Salesforce.

10.10.5 PERSONEELKOSTEN

- De totale personeelskosten zijn in 2017 3,98% lager uitgevallen ten opzichte van het jaar 2016 en binnen de begroting van 2017 gebleven 7,02%. Dit is mede het gevolg van deels, of nog niet opgevulde vacatures.

- Er waren nagenoeg geen uitkeringen aan artiesten.
- Begrote kosten voor buitenlandse OMers, vrijwillige AOW bijdragen SVB en ziektekosten en kompasverzekering, samen begroot op € 41.165 zijn niet gerealiseerd.
- Per saldo is er minder ontvangen aan ziekengeld en WAZO-uitkeringen.
- De studiekosten vielen lager uit dan in 2016 en ook als begroot in 2017.

10.10.6 PUBLIC RELATIONS

De kosten voor advertenties & brochures zijn hoger dan begroot, maar lager dan in 2016, met name aan brochures is er minder uitgegeven. De toename van de advertentiekosten heeft betrekking op wervingskosten van personeel voor openstaande vacatures.

De kosten voor het GO Magazine waren in 2017 hoger dan begroot en ook hoger dan in 2016. Dit heeft te maken met een niet-begrote mailing rapportage Jaarimpressie en Combola mailing.

Het ambassadeursschap was niet in de begroting opgenomen, de kosten hiervoor waren hoger in verband met een correctie uit de voorgaande jaren.

10.10.7 FONDSENWERVING

De kosten voor fondsenwerving zijn in 2017 26,71% hoger dan in 2016 en 3x hoger dan begroot. In 2017 is er een speciale mailingacties geweest voor de Rohingya (Bangladesh Crisis Development), een kersthulpactie, deze was niet begroot. De kosten voor telemarketing zijn hoger uitgevallen dan begroot, tevens zijn er kosten gemaakt voor Run for the Message. In de beheerskosten is de Rohingya campagne opgenomen, welke ook niet was begroot.

10.10.8 WEEKENDEN EN CONFERENTIES

De totale kosten voor weekenden en conferenties vielen binnen de begroting en waren lager dan in het boekjaar 2016. De kosten voor de GO-conferentie vielen qua programmakosten lager uit.

10.10.9 KOSTEN KORTE ZENDINGSREIZEN

Deelnemers aan korte zendingsreizen betalen in principe hun eigen reis. Maar in het geval van groepsreizen worden de reiskosten door OM betaald. De kosten voor deelname en transport waren in 2017 hoger dan begroot, doordat het aantal deelnemers ook hoger lag dan voorzien. De transportkosten zijn door de deelnemers betaald aan OM.

10.10.10 BIJDRAGE BUITENLAND

De post schenkingen aan andere velden was in 2017 ruim € 100.000 hoger dan begroot. Het betreft met name de doorgestuurde giften van EO Metterdaad die in zijn geheel zijn doorgestuurd naar de betreffende projecten.

De overige uitgaven buitenland waren in 2017 nagenoeg zoals begroot, maar aanzienlijk lager dan in 2016. Het betreft verschillende betalingen die zijn gedaan voor rekening van andere landen binnen OM, zoals aflossingen van leningen en uitbetaling van support aan Nederlandse OM'ers in het buitenland.

De doorgestuurde bedragen naar het buitenland, waren aanzienlijk hoger dan de begroting en in vergelijking met 2016. Dit betreft de (gesaldeerde) interne overboekingen via International Clearing House.

10.10.11 OVERIGE ALGEMENE KOSTEN

Het totaalbedrag van de overige algemene kosten was hoger begroot en viel aanzienlijk lager uit dan in 2016.

De administration grant voor OM-International was lager dan begroot maar iets hoger dan in 2016.

De overige algemene kosten waren hoger dan begroot, maar lager dan in 2016. De consultancykosten vielen lager uit, de conferentiekosten lagen op niveau zoals begroot, en aanzienlijk lager dan in 2016. De bank- en rentekosten zijn hier in 2017 niet in opgenomen maar apart in de jaarrekening vermeld.

10.11 BEGROTING 2018

BEGROTING			
Bedragen in €	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
Baten			
Baten van particulieren	3.100.000	2.877.753	2.764.135
Baten van bedrijven	500.000	237.795	445.749
Baten van subsidies en overheden		0	0
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	300.000	220.787	301.285
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.300.000	1.252.897	871.286
Som van de geworven baten	5.200.000	4.589.232	4.382.455
<i>Baten als tegenprestatie voor de levering van</i>			
• Producten en/of diensten	500.000	484.731	167.332
• Overige baten	20.000	13.049	18.546
Som van de baten	5.720.000	5.087.012	4.568.333
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	479.630	435.844	459.842
Binnenland	479.630	433.326	240.552
Buitenland	4.006.310	3.585.960	3.410.580
	4.965.570	4.455.130	4.110.974
Wervingskosten			
Wervingskosten	169.280	89.889	71.397
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	507.840	442.041	511.547
Som van de lasten	5.642.690	4.987.060	4.693.918
Saldo voor financiële baten en lasten	77.310	99.952	125.585-
Saldo financiële baten en lasten	15.000-	12.725-	13.179-
Saldo van baten en lasten	62.310	87.227	138.764-

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

Stichting Operatie Mobilisatie
Assemblageweg 8
8304 BB EMMELOORD

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Operatie Mobilisatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Operatie Mobilisatie te Emmeloord gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 41 tot en met pagina 63 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Operatie Mobilisatie per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017 (met een balanstotaal van € 1.130.207);
2. de staat van baten en lasten over 2017 (met een resultaat van € 87.227 positief); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Operatie Mobilisatie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 26 november 2018.

WITh accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting Operatie Mobilisatie

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

“Trek eropuit en maak alle volken
tot mijn leerlingen.”

MATTHEÛS 28:19A

PRAY
GIVE
GO

Hoofdkantoor Emmeloord

Assemblageweg 9
8304 BB Emmeloord
t +31(0)527 615 607
e info.nl@om.org

Kantoor Hilversum

Oude Amersfoortseweg 79
1213 AC Hilversum
t +31(0)335 100 035
(In het gebouw van de EO)

Donaties

IBAN: NL13 RABO0114 2329 38
BIC: RABONL 2U
RSIN: 004502450
www.operatiemobilisatie.nl/gaan

OperatieMobilisatie

@OMNederland

www.operatiemobilisatie.nl

Algemeen Nut
Beregende Instelling
ANBI

CBF
GOLD DOLL